

УДК 373.5.013.42:316.46 (072)

Колектив авторів:

Давидюк Світлана, Бурнашова Оксана, Юр Наталія, Трофіменко Тетяна, Созанська Ольга, Мельниченко Світлана, Яковенко Надія, Пилипенко Олена, Свешникова Олена, Зесенко Ганна, Єрмак Тетяна.

Лідерство, засноване на цінностях: кейси уроків з формування лідерських навичок учнів : методичний посібник / упор. Єрмак Т.М., Козлова Т.В. Київ : ТОВ Видавнича група «Шкільний світ», 2024. 70 с.
ISBN

Методичний посібник містить уроки, розроблені в рамках освітнього проєкту "Лідерство, засноване на цінностях". Посібник призначено для практикуючих вчителів закладів загальної середньої освіти, здобувачів вищої освіти та всіх, хто цікавиться проблемою лідерства.

УДК 373.5.013.42:316.46 (072)

ISBN

© Єрмак Т., Козлова Т., 2024
© ТОВ Видавнича група
«Шкільний світ», 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
КЕЙС №1: Особистісні навички	
Давидюк Світлана	
УРОК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В 10 КЛАСІ: “ІВАН ФРАНКО “ЗАХАР БЕРКУТ”. ЗАХАР БЕРКУТ - ЛІДЕР ТУХОЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ”	6
Бурнашова Оксана	
УРОК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В 6 КЛАСІ: “В.ВИННИЧЕНКО “ФЕДЬКО-ХАЛАМИДНИК”. ФЕДЬКО ЯК ОСОБИСТІСТЬ”	11
КЕЙС №2: Когнітивні навички	
Юр Наталія	
УРОК ФІЗИКИ В 7 КЛАСІ: “УМОВИ ПЛАВАННЯ ТІЛ”	16
Трофіменко Тетяна	
УРОК ІНФОРМАТИКИ В 3 КЛАСІ: “РОБОТА З КОМП'ЮТЕРНИМИ ПРОГРАМАМИ НА ПІДТРИМКУ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ, АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ, УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ”	22
Созанська Ольга	
ІНТЕРАКТИВНИЙ ПОЗАКЛАСНИЙ ЗАХІД У 5 КЛАСІ: “МІС І МІСТЕР ІСТОРІЯ”	26
Мельниченко Світлана	
ЛІДЕРСЬКИЙ ВЕКТОР У ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ТА УЧНІВ У ПЕРІОД СТВОРЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОЄКТУ МАН У 7-11 КЛАСАХ	33
Кейс №3: Соціальні навички	
Яковенко Надія	
УРОК ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У 8 КЛАСІ: “ОМАР ХАЙЯМ - УНІКАЛЬНА ОСОБИСТІСТЬ”	38
Пилипенко Олена	
ГОДИНИ СПІЛКУВАННЯ В 4 КЛАСІ: “ЛЮДИНА ЧЕСТІ - ЯКА ВОНА?”	44
КЕЙС №4: Громадянські навички	
Свешнікова Олена	
ІНТЕРАКТИВНИЙ ПОЗАКЛАСНИЙ ЗАХІД В 3 КЛАСІ: “З ЛЮБОВ'Ю ДО УКРАЇНИ”	50
Зесенко Ганна	
УРОК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В 11 КЛАСІ: “ІВАН БАГРЯНИЙ (І. ЛОЗОВ'ЯГІН) “ТИГРОЛОВИ”. ПРОБЛЕМА СВОБОДИ Й БОРОТЬБИ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ. ХАРАКТЕРИСТИКА ОБРАЗУ ГРИГОРІЯ МНОГОГРІШНОГО ЯК СУЧАСНОГО ЛІДЕРА”	56
Єрмак Тетяна	
ІНТЕГРОВАННИЙ ПРОЄКТ З МИСТЕЦТВА, АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ІНФОРМАТИКИ В 11 КЛАСІ: “ЗАМКИ ТА ФОРТЕЦІ УКРАЇНСЬКОЇ СПАДЩИНИ - НЕВИЧЕРПНА ІСТОРІЯ ЛЕГЕНДАРНОГО НАРОДУ”	62
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА	63

ПЕРЕДМОВА

Кожна людина приходить у цей світ, аби реалізувати свій природний потенціал. Яким буде її шлях у майбутньому значною мірою залежить від школи, яка виступає інституцією зростання та формування її особистості, виховання чеснот та утвердження цінностей.

Тут важливо, наскільки дорослі готові прийняти маленьку людину як неповторну особистість з її внутрішнім світом, бажаннями та мріями. Особлива місія покладена на шкільного вчителя. Здебільшого ціннісна складова дорослих визначає вектор розвитку дитини: її уподобання, можливості, зацікавленість, успішну реалізацію в майбутньому.

Для того, щоб мотивувати лідерство в учнів, необхідно, щоб сам учитель розумів, що таке лідерство та яку суть і цінності несе філософія лідерства. Це вчитель, який не боїться вийти із зони комфорту, організувати викладання предмету таким чином, щоб у кінцевому результаті був практичний продукт діяльності. Організований простір для дітей має бути наповнений творчістю, позитивними емоціями та ціннісним змістом. Учитель має продумати кожен складник педагогічного дійства, передбачити наскрізне зосередження ціннісної складової лідерства через увесь освітній процес, що звучить в унісон з його внутрішнім світом. І тоді, нарешті, дитина осягне свою роль, свій внесок у важливу колективну справу, побачить результат, думатиме й діятиме, щоб розпочати особистий проєкт.

Методичний посібник "Лідерство, засноване на цінностях" створений у межах дослідно-експериментальної програми регіонального рівня "Організаційно-педагогічні умови формування лідерських навичок учнів закладу загальної середньої освіти".

Головна ідея проєкту - розкрити природний потенціал кожної молодої людини, сформувані в неї бажання брати конструктивну участь у житті країни, об'єднувати навколо себе людей заради досягнення суспільно важливих цілей та бути готовим до життєвих викликів уже зі шкільної парти.

Посібник складається з 4 навчально-методичних кейсів. До кожного з кейсів увійшли найкращі педагогічні практики вчителів НВК №157 щодо формування в учнів лідерських навичок: особистісних, когнітивних, соціальних і громадянських.

При розробці структури кожного уроку чи заходу ми керувалися трьома ключовими ідеями:

1. Чому оволодіння обраною навичкою важливо для людей у XXI столітті?
2. Як був організований освітній процес щодо формування в учнів лідерських навичок (урок за державною програмою, інтегрований урок, проєктна діяльність, тренінг, заняття, вікторина, гра, екскурсія тощо)?
3. Які ключові принципи обраної лідерської навички були включені в зміст уроку?

Кожна розробка містить такі структурні складники: "Робота класу", "Робота в команді", "Емпатійне спілкування", "Індивідуальний проєкт", "Я Є УКРАЇНА", під час якого учень може замислитися над запитанням: "ЩО Я МОЖУ ЗРОБИТИ ДЛЯ УКРАЇНИ ВЖЕ СЬОГОДНІ?" і, можливо, вже й розпочати діяти.

Хочемо звернути увагу на один із елементів методичної розробки "Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір". Долучившись до цього проєкту, кожний освітянин мав визначити для себе й зафіксувати у свідомості те, якими цінностями він наповнить атмосферу взаємодії між учителем та вихованцями в шкільному середовищі.

Сподіваємося, що ідеї, закладені в цьому посібнику, будуть корисними й надихнуть вас на розроблення освітніх заходів щодо формування лідерських навичок учнів.

*З повагою,
колектив упорядників*

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

Мистецтво самопрезентації та красномовства.

Давидюк Світлана

учитель української мови
та літератури

Заговори, щоб я тебе побачив

Досить часто нам доводиться чути вислів "Заговори, щоб я тебе побачив", закарбований давньогрецьким філософом Сократом на віки. І це дійсно так, адже саме через розмову ми складаємо своє враження про людину: її вихованість, грамотність, уміння самопрезентувати себе. На сучасному етапі розвитку суспільства питання культури мовлення є надзвичайно актуальним. Працюючи з дітьми, розумієш, що не тільки навчаєш їх, але й формуєш, виліплюєш їхнє вміння жити в навколишньому світі. Діти - це калейдоскоп емоцій, прагнень. Як учитель-філолог, а тим паче класовод, вбачаю за необхідність розвивати в дітях саме таку навичку лідера, як мистецтво самопрезентації. Суть самопрезентації в тому, аби яскраво проявити свою індивідуальність, виграшно подати себе та справити вдале перше враження, яке, зазвичай, є вирішальним, а також уміння бути цікавим співрозмовником, що може повести за собою.

Після того, як я взяла участь у проєкті "ЛІДЕРСТВО, ЗАСНОВАНЕ НА ЦІННОСТЯХ", зрозуміла, що навичка "Мистецтво самопрезентації та красномовства" - це одна із ключових задач у формуванні і становленні духовно багатой конкурентноспроможної особистості.

Формування в учнів навички "Мистецтво самопрезентації" я реалізовувала на п'яти простих правилах успішної самопрезентації: привернення уваги, вибір інформації, спілкування зі співрозмовником, уміння бути собою, репетиція зазделегідь та робота над собою. Метою було навчити дитину володіти голосом, добирати цікаві факти, тримати себе перед аудиторією, боротися із хвилюванням, бути цікавим та впевненим у собі.

Заняття "Мій цікавий світ" проводилися на годинах спілкування для учнів 8 класу, де діти презентували те, чим вони люблять займатися. На уроках української мови та літератури проводилися "хвилинки-цікавинки", на яких діти готували матеріал до певної теми з дотриманням п'яти правил успішної самопрезентації.

План-карта УРОКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

7 клас

“УРОК ЗА ДЕРЖАВНОЮ ПРОГРАМОЮ З УВЕДЕННЯМ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА”

ТЕМА УРОКУ:

ІВАН ФРАНКО “ЗАХАР БЕРКУТ”.

Захар Беркут - лідер тухольської громади.

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

1. МИСТЕЦТВО САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА КРАСНОМОВСТВА.
2. КОМУНІКАТИВНІ ТА ОРГАНІЗАТОРСЬКІ НАВИЧКИ.

ПІД ЧАС УРОКУ

УЧНІ НАВЧАТИМУТЬСЯ:

1. Створювати характеристику головного героя за складним планом.
2. Розмірковувати, хто такий лідер (на основі характеристики Захара Беркута).
3. З'ясувати, які якості повинен мати справжній лідер.
4. Доводити свою думку про те, як стати лідером.
5. Створювати власні “Сходинки до лідерства”.
6. Обстоювати власну позицію.
7. Презентувати власний "Паспорт лідера".
8. Створювати та згуртовувати команду.
9. Толерантно спілкуватися та ефективно співпрацювати.
10. Бути готовим прийняти думку інших.

Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір

КРЕАТИВНІСТЬ ТА ОРИГІНАЛЬНІСТЬ

ЛЮБОВ ДО НАВЧАННЯ

ЩИРІСТЬ ТА ПРИРОДНІСТЬ

УМІННЯ ДАВАТИ МУДРІ ПОРАДИ

ЦІНУВАННЯ КРАСИ ТА ДОСКОНАЛОСТІ В УСЬОМУ

УМІННЯ БУТИ ВДЯЧНОЮ ЗА ВСЕ ХОРОШЕ, ЩО Є В ЖИТТІ

ХІД УРОКУ

Робота класу

1. Учитель створює атмосферу довірливих стосунків, з'ясовує ступінь емоційної готовності до уроку.

Учням пропонується створити побажання, комплімент один одному.

2. Далі вчитель просить учнів дати характеристику Захара Беркута (це було домашнім завданням) та відповісти на запитання вчителя.

Гра "Мікрофон".

- Подивіться в очі однокласника. Що б ви хотіли сказати йому такого, щоб налаштувати його на позитив, покращити настрій, можливо, це комплімент чи побажання, можливо, просто обійми чи потиск руки.

- Чи є Захар Беркут лідером для тухольської громади?

Робота в групах

3. Учитель пропонує дітям завдання проблемно-пошукового характеру. Учні об'єднуються в групи.

Кожній групі вчитель дає певне завдання.

4. Діти разом з учителем повторюють правила роботи в команді.

5. Команди представляють свою роботу.

Завдання для першої команди.

Дати визначення, хто такий лідер.

Завдання для другої команди.

Створити піраміду "Основні якості лідер".

Завдання для третьої команди.

Як стати лідером?

Дискусія

6. Учитель та діти обговорюють основні ознаки лідера за **Стівеном Кові** та **Уорреном Беннісом**.

- Яким має бути лідер? Ця тема дуже актуальна у світі. Адже від якостей лідера може залежати доля багатьох людей, іноді доля всього народу, а подекуди й цілого світу.

7. Далі вчитель пропонує учням поміркувати над питанням.

- Чи можу я розвинути в собі лідерські якості?

ОЗНАКИ ЛІДЕРСТВА

За Уорреном Беннісом та Стівеном Кові

Уоррен Бенніс - організаційний консультант та "піонер" у царині лідерських досліджень - вважає, що лідер повинен мати такі риси:

- *направлене бачення;*
- *пристрасть;*
- *цілісність особистості;*
- *довіру, допитливість;*
- *уміння йти на ризик.*

Стівен Кові - американський письменник, мотиваційний спікер - говорить, що лідеру притаманні:

- *постійне навчання;*
- *орієнтація на служіння;*
- *випромінювання позитивної енергії;*
- *віра в інших людей;*
- *врівноважений спосіб життя;*
- *сприйняття життя як пригоди;*
- *прагнення до синергії;*
- *заняття фізичними, емоційними інтелектуальними справами заради самооновлення.*

Мій особистий проєкт "Я Є УКРАЇНА"

8. Учитель пропонує учням поміркувати та створити особистісний проєкт "Сходинки до лідерства", який кожен з них представить на наступному занятті.

- Ми сьогодні багато пізнали, проаналізували, поміркували. Багато маємо спільних думок, а де в чому маємо власний погляд. Та кожен із вас сьогодні усвідомив, чому Захар Беркут був справжнім лідером. А головне - кожен із вас визначив для себе ті лідерські якості, які важливо і можливо розвинути в собі саме йому.

- Пропоную створити власний проєкт "Сходинки до лідерства" та захистити його, дотримуючись мистецтва самопрезентації.

Емпатійне спілкування

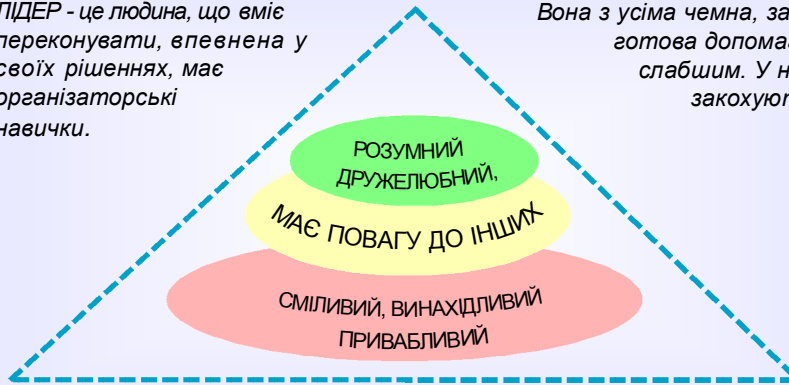
9. Учитель та учні доброзичливо спілкуються про роботу в команді. Учитель виявляє приязнь до своїх вихованців, висловлює надію, що проєкт кожного з них буде найцікавішим. Також учитель пропонує поміркувати над образом сучасного лідера.

- Чи подобається вам працювати в команді?
- Чи всі ідеї, які ви почули під час обговорення в команді, вам подобаються?
- Як думаєте, чи легко бути сучасним лідером?
- Яким він має бути?

“СХОДИНКИ ДО ЛІДЕРСТВА”

Зразки проєктних робіт учнів

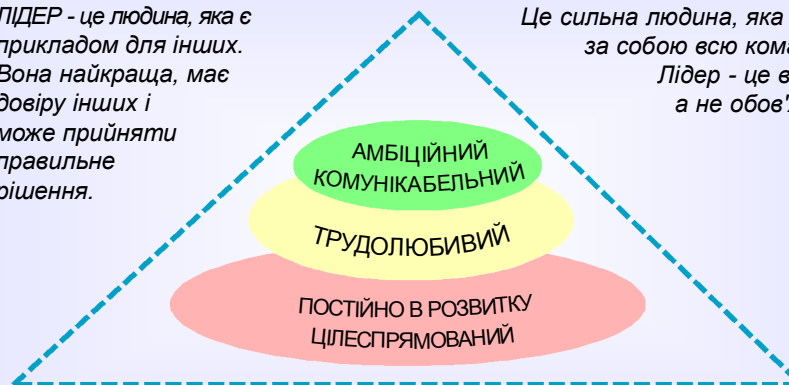
ЛІДЕР - це людина, що вміє переконувати, впевнена у своїх рішеннях, має організаторські навички.

Вона з усіма чемна, завжди готова допомагати слабшим. У неї всі закохуються.

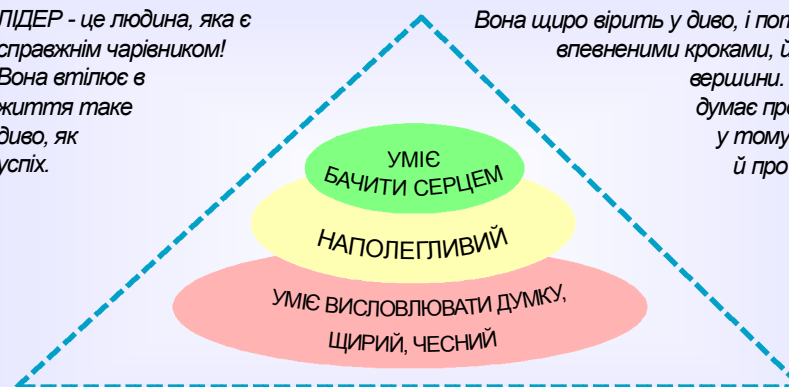

ЛІДЕР - це людина, яка є прикладом для інших. Вона найкраща, має довіру інших і може прийняти правильне рішення.

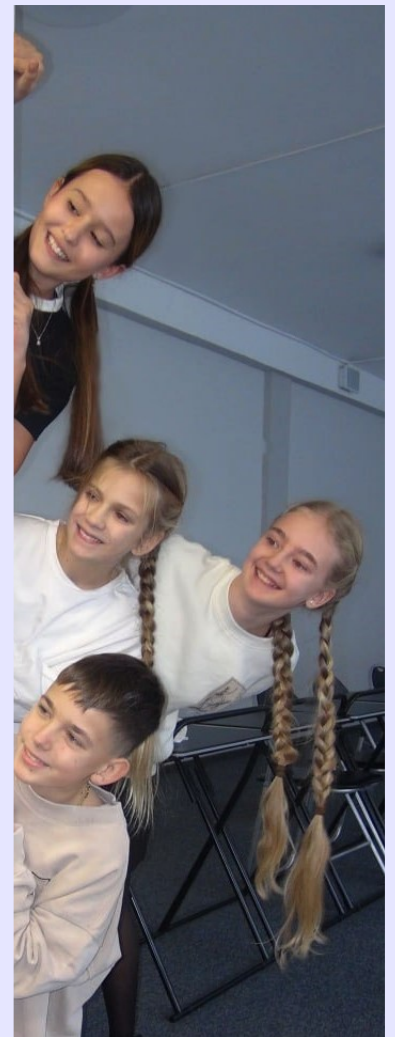

Це сильна людина, яка веде за собою всю команду. Лідер - це вибір, а не обов'язок.

ЛІДЕР - це людина, яка є справжнім чарівником! Вона втілює в життя таке диво, як успіх.

Вона щиро вірить у диво, і потроху, впевненими кроками, йде до вершини. Лідер думає про всіх, у тому числі й про себе.

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

Емоційний інтелект.

Бурнашова
Оксана

учитель української мови
та літератури

Емпатія - це можливість з'єднатися мостами

Унікальною здатністю людини є притаманна їй сила співчуття. Тому особистість може відчувати таємничий зв'язок з іншими. Емпатія потрібна для того, щоб комунікувати зі світом, постійно оновлювати інформацію про те, що відбувається, і розуміти, коли і кому треба надати допомогу.

Мені вкрай важливо знати, що на моїх уроках діти відчувають підтримку та турботу. Чути співрозмовника, розуміти, що він хоче сказати, правильно реагувати на отриману інформацію - такі пріоритетні завдання ставлю на уроках української мови та літератури. Я переконана, що самоусвідомлення, саморегуляція та емпатія можуть стати у пригоді для побудови здорових стосунків у школі і вдома, у спілкуванні з однолітками та дорослими.

Працюючи з дітьми, усвідомлюєш, що найкращий спосіб їх зрозуміти - уміти слухати. Будучи не лише вчителем-предметником, а ще й класним керівником, плекаю у своїх учнів здатність розпізнавати і розуміти власні емоції та наслідки, до яких вони можуть привести. Наголошую на здатності кожного регулювати свої емоції та долати будь-який емоційний стан.

Я впевнена, що кожна дитина - унікальна особистість, якій треба допомагати в розвитку, плекати її найкращі риси, заохочувати, щоб у майбутньому всі мої вихованці змогли реалізуватися, стати свідомими громадянами з активною життєвою позицією.

Навичку самоусвідомлювати свої емоції, регулювати їх, а також розуміти емоції інших я розвивала на уроках української літератури, у проєктній роботі. Учні вчилися аналізувати вчинки, почуття, коментувати риси характеру, визначати свої переваги та недоліки в емоціях та поведінці, розв'язувати проблемні питання. Ці навички в майбутньому допоможуть їм у професійній діяльності, у побудові здорових взаємин на роботі і в сім'ї.

План-карта УРОКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

6 клас

“УРОК ЗА ДЕРЖАВНОЮ ПРОГРАМОЮ З УВЕДЕННЯМ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА”

ТЕМА УРОКУ:

**В.ВИННИЧЕНКО "ФЕДЬКО-ХАЛАМИДНИК".
Федько як особистість.**

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

1. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ.
2. КОМУНІКАТИВНІ ТА ОРГАНІЗАТОРСЬКІ НАВИЧКИ.

ПІД ЧАС УРОКУ УЧНІ НАВЧАТИМУТЬСЯ:

1. Розуміти власні емоції, регулювати їх, а також розуміти емоції та потреби інших людей, бути чутливим до настрою колективу.
2. Аналізувати вчинки, почуття, емоції головного героя Федька, його стосунки з дорослими та дітьми.
3. Коментувати риси характеру, емоції Федька, які вирізняють його з кола друзів.
4. Колективно створювати моральний кодекс головного героя.
5. Вирішувати проблемні питання: "Чи був Федько лідером, який мав емпатію та здатність поставити себе на місце іншої людини?".
6. Визначати людські цінності та висловлювати власну думку.
7. Обстоювати власну позицію.

Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір

БУТИ БЛИЗЬКИМ ТА ПРИЯЗНИМ ДО ЛЮДЕЙ
КОЖНОМУ СПРАВЕДЛИВІ ШАНСИ
ТУРБУВАТИСЯ ПРО ІНШИХ
ВІДЧУТТЯ ЛІКТЯ
УМІТИ СПІВПЕРЕЖИВАТИ
УМІННЯ БАЧИТИ СВІТЛИЙ БІК ЖИТТЯ
БАЖАННЯ САМОВДОСКОНАЛЮВАТИСЯ

ХІД УРОКУ

Робота класу

1. Учитель створює позитивну атмосферу в класі.

- Добрий день, мої любі учні. Посміхнімося один одному, адже посмішка покращує настрій, зміцнює дружні стосунки та налаштує на продуктивну роботу.

2. Евристична бесіда.

Учні міркують разом з учителем.

- Що найбільше вразило у творі? Чому?
- Як ви оцінюєте дії батьків Федька?
- Що б ви їм порадили?

Робота в групах

3. Учитель дає завдання пошуково-дослідницького характеру.

Учні об'єднуються в групи.

Учитель пропонує учням заповнити таблицю.

Команди представляють свою роботу.

- Знайдіть спільне та відмінне в житті, поведінці, характерах Федька, його друзів, Толі та заповніть таблицю.

Спільне - ...

Відмінне - ...

Самостійна робота

4. Учитель пропонує дітям самостійно дати відповідь на проблемні запитання.

5. Учні за бажанням можуть поділитися своїми думками.

- Чи можна, на вашу думку, вважати Федька лідером?

- Лідер - це ...

- Як ви вважаєте, лідерів слід побоюватися чи поважати?

Робота в групах

6. Учитель пропонує групам дітей створити моральний кодекс Федька. Кожна група отримує картки.

7. Команди представляють свою роботу.

- Виділіть якості, які мав Федько.

- Наведіть приклади з тексту, які це підтверджують.

“ЯКІ ЯКОСТІ МАВ ФЕДЬКО?”

Картка для роботи в групі

НЕПОСИДЮЧИЙ **СПРАВЕДЛИВИЙ**
ТЕНДІТНИЙ **БРЕХЛИВИЙ** **ЗАЗДРІСНИЙ**
ДОБРИЙ **СМІЛИВИЙ** **ПЛАКСИВИЙ** **БЕЗДУШНИЙ**
БОЯГУЗЛИВИЙ **ЧЕСНИЙ** **СИЛЬНИЙ**
ПОКІРНИЙ **СТІЙКИЙ** **ПІДЛИЙ**
ЕГОЇСТИЧНИЙ **ВЕСЕЛИЙ** **ВІРНИЙ ДРУГ**
НЕСПРАВЕДЛИВИЙ **ПРАВДОЛЮБ**

Особистісні міркування

8. Учитель роздає учням картки та пропонує поміркувати самостійно.

9. Діти за бажанням діляться своїми думками.

- Оберіть із запропонованих на картці “Мій кодекс честі” ті риси характеру, які притаманні кожному з вас особисто.

“МІЙ КОДЕКС ЧЕСТІ”

Картка для роботи в групі

1. Уміє мотивувати себе та інших
2. Уміє поставити себе на місце іншої людини
3. Уміє заохочувати інших
4. Уміє налаштовувати свої емоції до змін
5. Створює довіру
6. Уміє радіти простим речам

7. Говори завжди правду
8. Уміє співчувати
9. Захищай слабших
10. Будь витривалим
11. Будь попереду всіх
12. Не звинувачуй і не критикуй інших

Емпатійне спілкування

10. Учитель вільно спілкується з учнями, говорить надихаючі слова, слухає їхні думки тощо.

- Які моральні цінності збагачують духовний світ людини?

- Що особисто для кожного з вас означають слова “Мій кодекс честі”?

“ЧИ МОЖНА ВВАЖАТИ ФЕДЬКА ЛІДЕРОМ?”

Міркування учнів

Я вважаю, що такі люди, як Федько, мають бути лідерами, бо вони ОСОБЛИВІ. У Федька велике серце, яким він ділиться з іншими.
(Катерина)

Для мене Федько є лідером, тому що серед усіх його рис є одна найвагоміша - це вміння захищати слабшого, безпомічного, уміння жертвувати собою.
(Тимур)

Мені здається, що лідерів не треба боятися. Їх потрібно поважати, прислухатися до їхніх думок, учитися в них відрізняти справжніх друзів від нечесних та улесливих.
(Любов)

Федько - дитячий отаман. Він уміє згуртувати навколо себе. Також уміє переконувати, бути чесним, сміливим та благородним.
(Гліб)

Такі люди як Федько - велика рідкість. Він особливий!!!
(Ганна)

Для мене лідер - це така людина, у якої має бути добре серце. Федько - правдива душа.
(Поліна)

Лідер - це той, кого хочеться наслідувати, бути схожим на нього.
(Василь)

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

Комунікативні та організаторські навички.

Емоційний інтелект.

Юр Наталія

учитель фізики

Фізика - це інновації, новатори - це лідери!

Перший урок фізики в сьомому класі я розпочинаю з питання: "Подивіться навкруги... Чи можете назвати хоча б один предмет, який не є фізичним тілом?". Дійсно, все те, що існує навколо нас, може пояснити фізика. Закони природи - це фізика. Усе живе - це також фізика. На фізиці побудовано багато наук - хімія, біологія, астрономія... Навіть кожен гаджет у твоїй руці - це фізика. "Тому, вчіть фізику, - кажу я своїм дітям, - і в кожній точці Землі ви зможете знайти себе".

А ще ми живемо у світі, де є закони суспільного життя. Це означає, що ти - не Сонце, і світ не крутиться навколо тебе. Ти завжди в команді. Це твоя сім'я, друзі, школа... І треба вчитися працювати в команді - бачити спільну ціль, дослухатися до думки іншого, розуміти його, співпереживати, і за потреби бути готовим стати лідером команди. Лідером, який щиро горить тим, що робить, і робить те, чим горить. Лідером, який до всього ставиться з пристрасстю! Фізика - це інновації. Новатори - це лідери!

Лідер - це людина освічена, розумна, ерудована, яка завжди вміє КОМУНІКУВАТИ, тобто знайти спільну мову з оточенням. Тому на уроках ми об'єднуємось у команди та виконуємо лабораторні і практичні роботи. Організуємо участь дітей в олімпіадах, фізичних конкурсах, пишемо роботи для Малої академії наук.

Безсумнівно, для багатьох це щоденна і повсякчасна реальність, спосіб існування. Це енергія і радість від того, що ти не тільки визнаний, але й затребуваний, не тільки готовий приймати рішення, але і знаєш, як це робити. Лідер попереду, він зайнятий проблемами - не тільки своїми, а й тих, хто поруч, хто довіряє йому право бути першопрохідцем. Тому ти маєш знати, як зібрати КОМАНДУ, щоб створити міні-лабораторію, яка полетить у космос, чи виростити полуницю без ґрунту чи сконструювати двигун зі сміття. Спробуй взяти на себе відповідальність, пояснити товаришу складну задачу, зробити вдома прилад своїми руками. Якщо спробували - ви вже ЛІДЕР!

План-карта УРОКУ ФІЗИКИ

7 клас

“УРОК ЗА ДЕРЖАВНОЮ ПРОГРАМОЮ З УВЕДЕННЯМ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА”

ТЕМА УРОКУ:

УМОВИ ПЛАВАННЯ ТІЛ

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

1. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ.
2. КОМУНІКАТИВНІ ТА ОРГАНІЗАТОРСЬКІ НАВИЧКИ.

**ПІД ЧАС УРОКУ
УЧНІ НАВЧАТИМУТЬСЯ:**

1. Визначати силу Архімеда, робити висновки за результатами експериментальних завдань.
2. Встановлювати умови плавання тіл.
3. Застосовувати отримані знання на практиці.
4. Ефективно взаємодіяти в колективі.
5. Створювати та згуртовувати команду.
6. Ставити гідні цілі, переконувати та надихати команду на вирішення поставлених цілей.
7. Бути проактивним.
8. Бути впевненим у власних силах.
9. Толерантно спілкуватися та ефективно співпрацювати.
10. Розуміти власні емоції, регулювати їх.
11. Розуміти емоції та потреби інших людей.
12. Бути чутливим до настрою колективу.

Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір

МИСЛЕННЯ, ВІНАХІДЛИВІСТЬ, ТВОРЧИСТЬ

БАЖАННЯ САМОВДОСКОНАЛЮВАТИСЯ

ЛІДЕРСТВО

КОМАНДНА РОБОТА

УМІННЯ СПІВПЕРЕЖИВАТИ

ВДЯЧНІСТЬ, НЕЗАЛЕЖНО ВІД ОБСТАВИН

ХІД УРОКУ

Робота класу

1. Учитель створює атмосферу довіри та доброзичливості.

- Вітаю вас, мої лідери! Приємно бачити вас у доброму гуморі.

2. Бесіда про лідерство.

- Лідер - це завжди людина освічена, розумна, ерудована, яка завжди вміє комунікувати, тобто знайти спільну мову з іншими людьми.

3. Вчитель оголошує задачі уроку та пропонує експериментальне дослідження.

- Сьогодні на уроці ми відчуємо себе справжніми експериментаторами. Будемо з'ясувати умови плавання тіл. А також вчитимемося працювати в команді.

Робота в командах

4. Учитель пропонує експериментальне дослідження.

5. Діти об'єднуються в три групи.

6. Учитель обирає трьох лідерів. Кожному з них поставлена задача:

Перше: обрати собі команду.

Друге: пояснити експериментальні завдання вчителя на визначення сили Архімеда трьома різними способами.

7. Діти домовляються про умови роботи в команді. Лідер призначає доповідача.

8. Учитель і діти аналізують результати дослідів, підбивають підсумки експериментів.

Завдання для першої команди.
З'ясувати умови плавання тіл.

Завдання для другої команди.
З'ясувати умови, коли тіло тоне.

Завдання для третьої команди.
З'ясувати умови, коли тіло спливає.

9. Учитель демонструє учням досліди і ставить перед ними проблемні запитання.

10. Обговорення в групах. Учні роблять свої припущення.

11. Лідер кожної команди робить загальні висновки з теми.

Проблемне запитання 1.
Чому одні тіла тонуть у рідині,
а інші в тій же рідині плавають?

Дослід 1.

У склянку з водою опускаю залізний циліндр. Він тоне. Опускаю дерев'яний брусок. Він спливає.

Дослід 2.

У склянку з водою опускаю парафінову кульку - вона спливає, а коли опускаю у гас - кулька тоне.

Проблемне запитання 2.
Чому одне й те ж тіло в одній
рідині тоне, а в іншій плаває?

Робота класу. Застосування отриманих знань у житті

12. Учитель показує важливість отриманих знань у житті. Діти розмірковують над запитаннями вчителя.

13. Далі діти представляють загадки з виучуваної теми, які підготували вдома. Роблять висновки щодо їх змісту.

- Порівняйте густини льоду і води.
- Поясніть, чому великий корабель тримається на воді, а цвях тоне.
- Чи можна гасити бензин водою?

“ПРИСЛІВ'Я, ЗАГАДКИ, БАЙКИ ПРО УМОВИ ПЛAVАННЯ ТІЛ”

Випереджувальне домашнє завдання

"Як камінь у воду"
"Плаває, як сокира"
"Великому кораблю велике плавання"

Загадка: **"У воді не тоне,
у вогні не горить. Що це?"**

Уривок із китайської байки:

У хлопчика, який торгував масними пампушками, вкрали монети. Для виявлення злодія суддя Баогун попросив принести великий жбан із водою. Сам стоїть поруч і дивиться. Ось підходить якийсь чоловік, опускає монету в жбан. Суддя закричав: "Це ти, злодію, у дитини гроші вкрав?! Зізнавайся!"

14. Повідомлення екологічного змісту. Два учні на попередньому уроці отримали випереджувальне домашнє завдання. Кожен із них мав проінформувати клас про застосування в житті знань, пов'язаних з особливостями умов плаванням тіл.

- Ми вчимо цю тему для того, щоб краще розуміти, що відбувається в середовищі, у якому ми існуємо сьогодні. Як справжні лідери майбутнього, ми маємо вчитися брати на себе відповідальність за край, в якому живемо, і шукати шляхи, як вирішувати проблеми цього краю.

“ПРОБЛЕМИ ЗАБРУДНЕННЯ СВІТОВОГО ОКЕАНУ”

Випереджувальне домашнє завдання. Дослідження в Інтернеті

1. Останнім часом набуває катастрофічних розмірів забруднення Світового океану нафтопродуктами та іншими шкідливими домішками. Це призводить до загибелі значної кількості птахів і ссавців. У Північному морі і в Північній Атлантиці щорічно гине з цієї причини від 150 до 450 тисяч морських птахів. Тому очищенню стічних вод приділяється велика увага.

2. На умовах плавання тіл ґрунтується дія очисних обладнань нафтопасток. Густина нафти менша за густину води, тому вона спливає на поверхню води. Нафтові плями за допомогою спеціального обладнання відгороджують від чистої води, стягують у менші площі і спалюють або посипають спеціальним порошком, який вступає з нафтою в реакцію, знешкоджуючи її.

Емпатійне спілкування

15. Діти і вчитель розмірковують над запитанням. Учні за бажанням аргументують свою позицію. Учитель дає коментарі щодо почутого. Із задоволенням спілкується зі школярами.

- Де ці знання знадобляться в житті?
- Що нового дізнались?
- Ви молодці! Я отримала задоволення від уроку. Ми працювали як команда, і сьогодні кожен був лідером для себе і для мене.
- Тепер запитання для лідерів груп:
“Чи легко вам давалася роль лідера команди?”
Спробуйте висловити свої почуття.

“ЧИ ЛЕГКО ДАВАЛАСЯ МЕНІ РОЛЬ ЛІДЕРА КОМАНДИ?”

Враження учнів

Олег:

Мені було не просто. Треба було розділити завдання між усіма так, щоб усі себе відчували справжніми учасниками команди. Були навіть непорозуміння. Але, переборовши образи, ми почали працювати, як єдиний організм. Бути лідером цікаво, незалежно від обставин і перешкод. Усім дякую за підтримку!

Андрій:

Я взагалі по натурі не сильно лідер. І тому мені стало дещо лячно на початку. Навіть думав відмовитися. Треба було давати якісь доручення, робити вигляд, що я крутий мен. Але я вдячний, що команда не чекала від мене наказів, а працювали всі разом. Тому потім уже мені сподобалось. У цьому є фішка!

Богдана:

Було важко задіяти всіх, щоб кожен працював, ніхто не залишився осторонь. І щоб ніхто не образився на моє керівництво. Я кожного підтримувала, як могла. Коли хтось із учнів моєї команди робив свій вклад у висновки, я дуже раділа. Було важко, але цікаво!

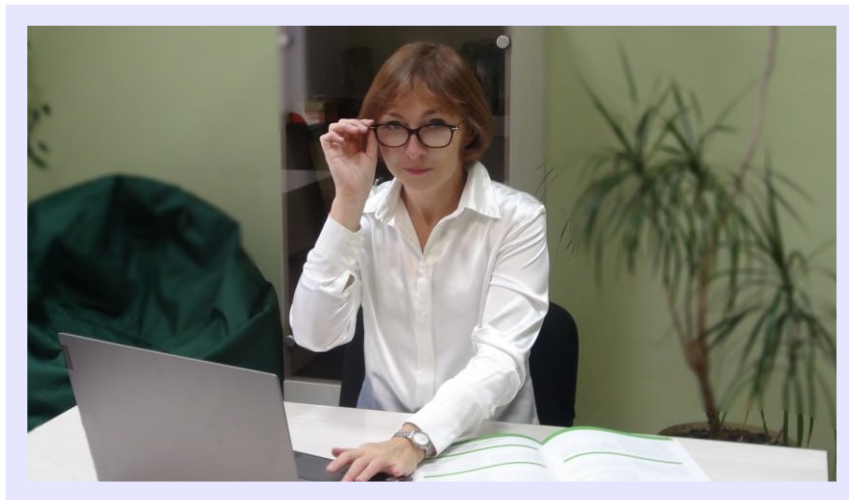
ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

Комунікативні та організаторські навички.

Цифрові навички.

Трофіменко
Тетяна

учитель математики
та інформатики

**Цифрові навички важливі,
як уміння говорити, читати і писати**

Цифрові технології розвиваються надзвичайно швидкими темпами та стають невід'ємною частиною нашого повсякденного життя. Тому оволодіння цифровими навичками таке ж важливе, як уміння говорити, читати й писати, щоб взаємодіяти зі світом, який змінюється щодня, та вдосконалювати себе.

Розвиваючи цифрові навички, я допомагаю дітям підготуватися до життя в сучасному світі. Використання різноманітних Інтернет-ресурсів робить процес навчання не просто цікавим, а захопливим. Моїм учням подобається гратися на уроках математики в онлайн-ігри "Matifik", намагаючись потрапити на дошку лідерів, використовувати ігрові вправи LearningApps.org. А ще - відвідувати онлайн-екскурсії природничих музеїв міста Києва та Вашингтона, музею Космонавтики ім. С.П. Корольова, створювати проекти з друзями в Zoom. Школярі діляться цікавою інформацією про те, як влаштований Всесвіт, пробують користуватися фото- та відеопрограмами, ознайомлюються з навичками безпечного користування браузером та мережами Wi-Fi. Діти шукають відповіді на запитання: як намалювати собаку, як зробити гру своїми руками, - і ще безліч можливостей знайти себе...

Процес формування цифрових навичок - це систематична робота на уроках математики, інформатики, у позакласній роботі, у повсякденному житті, де я вчу дітей розумово використовувати Інтернет-ресурси для навчання та спілкування. А також уже змалечку налаштовую їх, що через соціальні мережі можна брати активну участь у житті країни. Це означає дбати про своє майбутнє. Я радію з того, що можу бути для своїх учнів провідником у цьому безмежному віртуальному просторі.

План-карта УРОКУ ІНФОРМАТИКИ

4 клас

“УРОК ЗА ДЕРЖАВНОЮ ПРОГРАМОЮ З УВЕДЕННЯМ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА”

ТЕМА УРОКУ:

Робота з комп'ютерними програмами на підтримку вивчення математики, англійської мови, української мови.

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

1. ЦИФРОВІ НАВИЧКИ.
2. САМОНАВЧАННЯ ТА САМОРОЗВИТОК.
3. КОМУНІКАТИВНІ ТА ОРГАНІЗАТОРСЬКІ НАВИЧКИ.

ПІД ЧАС УРОКУ

УЧНІ НАВЧАТИМУТЬСЯ:

1. Використовувати електронні інструменти для навчання.
2. Самостійно вчитися та працювати.
3. Відповідально ставитися до навчальних завдань.
4. Створювати та згуртовувати команду, управляти нею.
5. Переконувати та надихати команду на вирішення поставлених цілей.
6. Вирішувати, хто є "лідером" і "виконавцем".
7. Доводити свою думку.
8. Добирати переконливі аргументи.
9. Робити висновки.
10. Обстоювати свої переконання.

Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір

ІНТЕРЕС ТА ПРАГНЕННЯ ДО НОВИЗНИ
СПОКІЙНО СПРИЙМАТИ НЕДОЛІКИ ІНШИХ
БУТИ ВДЯЧНИМ ЗА ВСЕ ХОРОШЕ
ЦІНУВАТИ КРАСУ, ДОСКОНАЛІСТЬ І МАЙСТЕРНІСТЬ
ДОВОДИТИ ДО КІНЦЯ ПОЧАТУ СПРАВУ
ДОСЯГАТИ УСПІХУ ЗАВДЯКИ ВЛАСНИМ ЗУСИЛЛЯМ

ХІД УРОКУ

Робота класу

1. Учитель створює атмосферу довіри та доброзичливості.

Проводить гру "Скринька передбачень".
Діти дістають побажання зі скриньки і читають вголос.

2. Вправа "Мікрофон".

Учитель пропонує учням дібрати слова до кожної з літер слова УРОК.

Це будуть побажання педагогу. Таким чином учитель чує пропозиції для себе.

Наступне побажання йтиме від наставника
- якими учнями він би захоплювався.

3. Бесіда про важливість Інтернет-ресурсів.

Приклади передбачень:

- Ви щасливчик!
- Сьогодні ваш день!
- Не витрачай часу на дрібниці.
- Ніколи не говори "ніколи".
- Ти досягнеш успіху завдяки зусиллям.

- Яким би ви хотіли бачити наш урок?

Пропоновані варіанти від дітей:

- У - усміхненим,
- Р - радісним,
- О - особливим,
- К - корисним.

- Щоб наш урок таким був, я сподіваюся, що ви будете мені допомагати і будете:

- У - уважними,
- Р - розумними,
- О - організованими,
- К - кмітливими.

- Як вимірювали відстань за часів Київської Русі?

- Чи могли англійські слова: *babka, bandura, chumak, horak*, запозичити з української мови? (укр. *бабка, бандура, чумак, гопак.*)

- Якщо тебе цікавить якась новина, де можна знайти відповідь?

Так, відповідь - в Інтернеті. Завдяки Всесвітній глобальній мережі можна мати доступ до великої кількості інформаційних ресурсів для навчання.

- Зараз у нас є чудова нагода працювати в команді - це навичка номер один для майбутніх лідерів.

Робота в команді зі смартфонами

- Діти об'єднуються в групи по три-чотири учні. Кожній групі вчитель дає певне завдання.
- За допомогою смартфонів школярі шукають потрібну інформацію.
- Після завершення команди представляють свою роботу.

“Смартфони для знавців”

Картки для роботи в групі

Група 1. "Знавці математики"

Розрахуйте найдешевшу вартість відпочинку для родини із двох, трьох та чотирьох осіб на зимових канікулах на базі відпочинку “Буковель” на 7 днів.

Група 2. "Знавці англійської мови"

Послухайте пісню англійською мовою за QR-кодом. Поясніть, про що в ній ідеться.

Група 3. "Знавці української мови"

Доберіть фразеологізм до висловлювань:

- Від початку до кінця**
(Від А до Я).
- Дуже сміятися**
(Аж братися за живіт).
- Їсти з апетитом**
(Аж за вухами ляцять).
- Робити щось дуже енергійно**
(Аж іскри з очей летять).

Емпатійне спілкування

7. Вправа "Мікрофон".

Учитель з мікрофоном підходить до учнів, які виявили бажання висловитися.

Педагог дає коментарі щодо почутого. Із задоволенням спілкується зі школярами.

8. Діти і вчитель розмірковують над запитанням.

9. Учитель пропонує скласти невеличку гумористичну розповідь.

- Наша школа називається "Школою лідерства". Поміркуйте над цим запитанням:

- Щоб стати достойним лідером у своїй сім'ї, у своїй професії, а, можливо, і керманічем усієї країни, чому важливо мати гарні знання? Як ти вважаєш?

- Коли ти старанно навчаєшся, які навички в тобі розвиваються?

- А закінчимо урок веселим оповіданням. Група 3 запропонувала нам чотири фразеологізми. Спробуємо із цих фразеологізмів скласти коротенький смішний текст про Петрика, який захотів стати успішним лідером.

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

Когнітивна гнучкість.

Креативність.

Созанська
Ольга

учитель історії,
класний керівник

Креативність - важлива навичка лідера 21 століття

Креативність - це творчі здібності людини. У поєднанні зі здатністю добре і швидко міркувати, креативність є місточком до створення та втілення в життя принципово нових ідей.

Креативні люди керують світом. Вони знаходять нові та оптимальні шляхи вирішення поставлених завдань. Вони можуть розглядати проблему під різними кутами, часом побачити її так, як не бачив раніше ніхто. Нестандартний, оригінальний тип мислення здатний привести до несподіваних рішень чи нових відкриттів, важливих для світу.

Креативність - це одна із складових успіху людини в житті, тому її так важливо плекати ще зі шкільної лави. Бо, на мою думку, успішними стають ті люди, які володіють цією навичкою, бо вона є однією зі найважливіших у двадцять першому столітті.

Робота з формування в учнів таких лідерських навичок, як креативність та когнітивна гнучкість, на уроках історії для мене невіддільні від вивчення програмного матеріалу. А застосування отриманих знань під час проведення інтерактивних позакласних заходів з історії - чудовий майданчик для продовження цієї роботи.

В активній взаємодії в учнів виникає багато позитивних почуттів - радість, цікавість, захоплення, здивування. Пам'ять емоцій у поєднанні з виконанням творчих завдань дають можливість глибоко засвоїти навчальний матеріал. Учні вчаться бути оригінальними, зацікавлювати інших, виражати грамотно свої думки, творчо реалізовувати себе, застосовувати знання на практиці при вирішенні нестандартних завдань, аналізувати та синтезувати інформацію для вирішення проблем і відповідей на запитання, глибоко мислити та робити обґрунтовані висновки. Вироблені навички на уроках історії стають основою особистості лідера.

План-карта ГОДИНИ СПІЛКУВАННЯ 5 клас

“ ІНТЕРАКТИВНИЙ ПОЗАКЛАСНИЙ ЗАХІД З УВЕДЕННЯМ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА ”

**НАЗВА ВІДКРИТОГО
ЗАХОДУ:**

МІС І МІСТЕР ІСТОРІЯ

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

1. КРЕАТИВНІСТЬ.
2. КОГНІТИВНА ГНУЧКІСТЬ.
3. МИСТЕЦТВО САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА КРАСНОМОВСТВА.

**ПІД ЧАС ЗАХОДУ
УЧНІ НАВЧАТИМУТЬСЯ:**

1. Розвивати нові ідеї та доносити ці ідеї до інших.
2. Бути оригінальними та зацікавлювати інших.
3. Захищати власні ідеї, незалежно від думок і поглядів оточення.
4. Не боятися невдач та помилок.
5. Ризикувати, щоб дізнатися, яким буде результат.
6. Творчо реалізовувати себе, застосовувати знання на практиці при вирішенні нестандартних завдань.
7. Керувати своїми емоціями на публіці.
8. Аналізувати та синтезувати інформацію для вирішення проблем і пошуку відповідей на запитання.
9. Глибоко мислити та робити обґрунтовані висновки.
10. Радіти успіхам однокласників.

Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір

РОЗУМІННЯ ВЛАСНОГО СЕНСУ ЖИТТЯ

БАЖАННЯ РОБИТИ ДОБРО ТА ПІКЛУВАТИСЯ ПРО ІНШИХ

НЕУПЕРЕДЖЕНО СТАВИТИСЯ ДО ЛЮДЕЙ

БУТИ ВДЯЧНИМ ЗА ВСЕ ХОРОШЕ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ В ЖИТТІ

ЗДАТНІСТЬ ПРОЩАТИ ТА СПОКІЙНО СПРИЙМАТИ НЕДОЛІКИ ІНШИХ

УМІННЯ ЗОСЕРЕДЖУВАТИСЯ НА КРАЦЬОМУ В СВОЄМУ ЖИТТІ

ОПИС ІНТЕРАКТИВНОГО ЗАХОДУ

Вступ. Емоційно-позитивне налаштування

1. Учитель повідомляє про початок конкурсу. Створює атмосферу взаємодовіри. Підбадьорює учнів та налаштовує їх на успіх. Учні слухають виступи ведучих.

Перший ведучий:

- Добрий день, шановні пані та панове! Ми раді вітати вас в цьому святковому залі. А зібралися ми сьогодні, щоб відзначити красу, талант, чарівність та ерудованість знавців і шанувальників історії, які мають сміливість бути лідерами в популяризації історії України.

Другий ведучий:

- Уявляю, з яким нетерпінням ви чекаєте на появу конкурсантів! Побажаємо їм успіху!

Перший конкурс "ДЕФІЛЕ"

2. Другий ведучий:

- Зараз ви побачите дефіле історичних героїв. Вони будуть вітатися з вами та представляти себе. Вітаймо їх бурхливими оплесками!

- Оцінюватися буде оригінальність привітання та вміння триматися перед публікою.

Другий конкурс "ВІЗИТІВКА"

3. Перший ведучий:

- Учасники конкурсу завітали до нас у костюмах історичних героїв. Зараз вони нам розкажуть про себе і свої лідерські здібності так, щоб ми розпізнали історичну постать, яку вони представляють. Отже, це перший наш конкурс.

- Хто здогадається, яку історичну особу представляє учень, отримує нагороду.

Третій конкурс “КРАЩЕ ІНТЕРВ'Ю”

4. Другий ведучий:

- У вас, напевно, з'явилося багато запитань до наших історичних героїв, тому ми візьмемо в них інтерв'ю.

До Ярослава Мудрого:

- У чому полягає Ваше лідерство в царині освіти і науки?

До Володимира Мономаха:

- У Вас багато заслуг перед державою. Яку із них Ви вважаєте найвидатнішою?

До Анни Ярославни:

- Що Ви скажете про рівень культури у Франції порівняно із Київською Руссю у Ваші часи?

- Чи дослухався король до Ваших порад?

До князя Володимира:

- Чому Ви обрали серед всіх релігій саме християнство?

Четвертий конкурс “ІСТОРИК-ЕРУДИТ”

5. Перший ведучий:

- У якому столітті виник Київ?

- Коли відбулося хрещення Київської Русі?

- Якого київського князя називали "тестем Європи"?

- Хто прийняв перший писаний збірник законів на Русі?

- Хто із правителів Київської Русі був найвидатнішим лідером? Свою думку обґрунтуйте.

П'ятий конкурс “КРАЩИЙ ОРАТОР”

6. Другий ведучий:

- Історик - це завжди гарний оратор. Свій виступ учасники підготували на тему:

"Ти і я - це велика історія".

- У цьому виступі зробіть акцент ось на чому:

“Що особисто ви та ваші однолітки можете змінити у своїй країні та у світі в цілому на краще”.

- Наведіть приклади позитивного впливу дітей на вирішення важливих проблем людства.

Фінал "НАГОРОДЖЕННЯ"

7. Учитель:

- Дякую всім учасникам конкурсу за старанність, за любов до історії, яка є оберегом від помилок у майбутньому, дороговказом на шляху безмежного самовдосконалення людства. Є надія на лідерів нового покоління, які спроможні змінити світ на краще.

Перший ведучий:

- Нагородження здійснюватиметься в номінаціях:

1. **"МІС і МІСТЕР ЕЛЕГАНТНІСТЬ".**
2. **"МІС ЧАРІВНІСТЬ".**
3. **"МІС і МІСТЕР АРТИСТИЧНІСТЬ".**
4. **"МІС і МІСТЕР ТАЄМНИЧІСТЬ".**
5. **"МІС і МІСТЕР ОРИГІНАЛЬНІСТЬ".**
6. **"МІС і МІСТЕР РОМАНТИЧНІСТЬ".**
7. **"МІС і МІСТЕР ЕРУДИЦІЇ".**
8. **"МІС і МІСТЕР КРАЩИЙ ОРАТОР".**

Емпатійне спілкування

8. Учні радіють успіхам одне одного, вітають учасників, дякують вчителю за знання та цікавий конкурс. Звучить музика з кліпу "Ти і я - це велика історія":

<https://www.youtube.com/watch?v=QuO80lQbDtE>

Другий ведучий:

- Наше чудове свято - прекрасне, феєричне дійство, яке надовго запам'ятається всім,
- закінчилося.

- Привітайте учасників конкурсу. Порадійте разом із ними.

- І разом усі подякуємо нашому чудовому вчителю!

“ТИ І Я - ВЕЛИКА ІСТОРІЯ”

Міркування учнів 5 класу через 4 роки

КУЛИК МАРІЯ, 9 КЛАС, ЧЛЕН КОМАНДИ “САМОВРЯДУВАННЯ”

Історія - одна з найголовніших наук у нашому житті. Це буквально записи минулого, що можна пережити ще раз. Вивчаючи історію ще з 5 класу, ми звикли зачувати дати, видатних осіб та події, що відбувалися у війнах чи революціях тих часів. Та не треба забувати, що історія твориться з кожним новим днем.

Люди творять історію, роблячи свій внесок у суспільство. Щодня тисячі, мільйони життів рятують люди. Лікарі, військові, ветеринари, друзі та навіть просто ті, хто був поряд у важливий момент і вони не були байдужими. Щодня люди порушують важливі теми, щодня приймаються нові закони та реформи. Ми творимо історію прямо зараз. Особливо ми, як українці, зараз проявляємо себе. Ми буквально проживаємо наші життя у воєнному стані і кожен день боремося за нашу історію.

ТВОРІТЬ, ДИВУЙТЕ, ГОВОРІТЬ ТА КРИЧІТЬ, ЩОБ ВАС ПОЧУЛИ!

ЮЛЯ БОДНАРЧУК, 9 КЛАС, ЧЛЕН КОМАНДИ “САМОВРЯДУВАННЯ”

Підлітки мають потенціал змінити багато речей у своїй країні та у світі на краще. Декілька способів, якими ми можемо внести зміни: активна участь у політичних процесах, соціальна активність, збереження навколишнього середовища, освіта та інновації.

Маючи власний досвід, я можу навести приклад із царини соціальної активності. Разом із командою парламенту ліцею №157 мали можливість відвідати інтернат. Там ми проводили майстер-класи, співали пісень, а також привезли всі необхідні речі. Не менш важливий приклад - проведення ярмарків у нашій школі. Учні, продаючи самовиготовлені смаколики, іграшки, прикраси, збирають гроші на ЗСУ.

ПОКРАЩУЙМО НАШУ УКРАЇНУ ТА СВІТ РАЗОМ!

КУСТЕНКО ВЕРОНІКА, 9 КЛАС, ЧЛЕН КОМАНДИ “САМОВРЯДУВАННЯ”

Усі ми звикли до великих подій, завчених дат і героїчних звершень. Якщо ви думаєте, що ці події не відбуваються зараз, то ви помиляєтесь. Щодня хтось рятує життя, як наші хлопці та дівчата в ЗСУ. Щодня хтось пише твори, що колись змінять світ. Щодня хтось влаштовує шоу, розважаючи інших.

Згадуючи себе, можу сказати про декілька подій. Перша - це мій виступ із групою в Національній філармонії України та в Київській міській державній адміністрації. Також зовсім нещодавно я опублікувала свій власний вірш, написаний для улюбленої вчительки. Ми недооцінюємо малі досягнення мільйонів, що потім будуть вивчати в підручниках.

ЯРИНА НАДТОКА

... Історія людства - це насамперед історія його прогресу, розвитку та наукових проривів. Люди завжди стикалися з труднощами та проблемами і шукали шляхи їх подолання. Це покращувало якість їхнього життя. І дуже часто - рятувало. У сучасному світі внесок у науку може зробити будь-яка людина, навіть дитина. Таких прикладів багато. І що дуже важливо, щоб творча молодь знаходила підтримку в державі та суспільстві. Якщо юні творці будуть наполегливими, вдумливими та впевненими у своїй роботі, матимуть можливості для своїх дослідів, вони змінять своїми винаходами майбутнє. Прогрес має тривати.

ВАСИЛЕВСЬКИЙ РОМАН

Зараз в Україні йде війна. Усі: дорослі та діти - намагаються пришвидшити нашу перемогу! Одна дівчина, 10-річна киянка Валерія Єжова, на вулицях міста запрошувала випадкових перехожих грати з неї в шашки і жертвувати будь-яку суму. У разі поразки суперника, гроші залишалися в дівчини. Таким чином, за 9 днів Валерія збрала 21 тисячу гривень! Валерія Єжова - чемпіонка світу з шашок. Зібрані кошти дівчина передала у фонд Сергія Притули. Відомий громадський діяч, телеведучий, шоумен не зміг втримати сліз. Саме так українські діти входять в історію України! Ми борці за незалежність нашої держави. Навіть діти розуміють, як це важливо. Саме цим ми відрізняємося від усіх!

ВАСИЛЕНКО МАРІЯ

Що ми можемо змінити в цьому світі на краще? Можливо, хтось подумає, що питання досить складне, і він не має до нього відношення. Але це не зовсім так. Адже ми вже змінюємо світ своїми ідеями та ініціативою. Перше, як ми можемо змінити світ, - власний приклад для інших. Коли ми бачимо якісь добрі вчинки, у нас виникає бажання їх повторити. Наприклад, у нашому класі є дівчина. Якось вона збирала акцію на захист довкілля. Її вчинок якоюсь мірою змінив ставлення до цієї теми і моє, і моїх однокласників.

Ось ще... Однією з актуальних тем на сьогодні є толерантність. Адже люди дуже прискіпливо ставляться одне до одного. На мою думку, це теж треба просувати, тому що це не менш важлива складова нашого життя. Бо оточення може зламати людину своїм жорстоким ставленням до неї та засудженням її вчинків.

Тому завдяки людям, які беруть активну участь у просуванні будь-чого, ми зможемо змінити світ. І це може бути кожен із нас. Не треба чекати, поки хтось це зробить за вас, треба тільки діяти. Вашою ідеєю обов'язково захопляться ваші однодумці. І це змінить світ.

ШКЛЯР ОЛЬГА

У світі, де нас постійно бомбардують новинами про війну, конфлікти, несправедливість, погіршення навколишнього середовища, легко почуватися безпорадним і приголомшеним. Однак важливо пам'ятати, що окремі дії можуть мати значний вплив на створення позитивних змін у нашій країні та світі. Молодь має розширити свої можливості для створення кращого світу, виступаючи за зміни політики та співпрацюючи з іншими. В умовах війни багато людей зазнали трагедій, але попри це ми, дорослі і діти, допомагаємо всім нам, українцям, а особливо військовим, які зараз дуже потребують цього.

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

Самонавчання та саморозвиток.

Когнітивна гнучкість.

Мельниченко Світлана

учитель біології

“Я відчуваю сенс життя!”

Сучасний світ дуже мінливий, і почасти нам треба пристосовуватися до його примхливого характеру, а не навпаки. Напевно, це добре, але не завжди легко. І моя задача, як учителя, чи не найперша і найважливіша, донести цю думку до моїх учнів: навчатися протягом усього життя - необхідність, і це те, без чого не можна обійтися. Якщо хочете - потреба, вимога, правило часу під назвою 21 століття. Так, це шлях до успіху, самореалізації, а ще готовність до кардинальної зміни життєвої траєкторії: інша професія, інша країна, а іноді й банальна потреба вижити. Також це важливо й для тих моїх вихованців, кому в майбутньому доведеться нести обов'язки й відповідальність керманіча і у високих кабінетах, і в будь-якій іншій сфері життя. Тому із “10 НАВИЧОК ЛІДЕРА” нашої “Школи лідерства” я обрала навичку “Самонавчання і саморозвиток”. Це мій особистий пріоритет як учителя. Усі інші навички гармонізують і доповнюють нашу спільну діяльність.

Формування лідерських навичок здійснюється в період, коли учні пишуть науково-дослідницьку роботу МАН. Працюю індивідуально та в групах у позаурочний час. Основна моя мета - навчити дітей САМОСТІЙНО поглиблювати свої знання, досліджувати проблему, захищати свій проєкт. Це розвиває в учнів навичку нестандартно мислити, приймати несподівані рішення, генерувати нові ідеї у співпраці з іншими, застосувати свої знання і вміння на практиці, а також глибоко мислити та робити обґрунтовані висновки.

За моїми спостереженнями, діти, які свідомо обирають свій предмет навчання та цілеспрямовано вдосконалюють ці знання й уміння, у повсякденному житті більш розкуті. Їм ніколи не буває нудно, у них велике коло спілкування, вони постійно розвиваються не тільки в обраній дисципліні чи темі, а й шукають можливість розвиватися в інших сферах - це спорт, театр, книги. Мені цікаво бути разом з такими дітьми. Я відчуваю сенс життя!

План-карта СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ТА УЧНІВ У ПЕРІОД СТВОРЕННЯ ПРОЄКТУ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ РОБІТ МАН 7-11 класи

“РЕАЛІЗАЦІЯ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА В ПЕРІОД НАПИСАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ РОБІТ МАН”

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

1. САМОНАВЧАННЯ ТА САМОРОЗВИТОК.
2. КОГНІТИВНА ГНУЧКІСТЬ.
3. КРЕАТИВНІСТЬ.
4. ЦИФРОВІ НАВИЧКИ.
5. МИСТЕЦТВО САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА КРАСНОМОВСТВА.

ПІД ЧАС СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УЧНІ НАВЧАТИМУТЬСЯ:

1. Невимушено й легко ставитися до змін, успішно розв'язувати нові проблеми, коригувати початкові плани.
2. Нестандартно й оригінально мислити, приймати несподівані рішення, генерувати нові ідеї.
3. Самостійно поглиблювати свої знання, удосконалювати свої уміння поза межами навчальної програми.
4. Впевнено, критично та відповідально використовувати цифрові технології для навчання.
5. Відрізнати достовірні факти від недостовірних, бути допитливим щодо істинності доказів, ставити запитання, шукати джерела для перевірки правдивості інформації, уміти слухати та спостерігати, уявляти й розуміти кілька можливих варіантів розвитку подій.
6. Захищати власні ідеї, незалежно від думок і поглядів оточення.

Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір

КОНТРОЛЬ ВЛАСНИХ БАЖАНЬ ТА ЕМОЦІЙ

УМІННЯ БУТИ БЛИЗЬКИМ І ПРИЯЗНИМ ДО ЛЮДЕЙ

ТУРБУВАТИСЯ ПРО ІНШИХ

УМІННЯ ДАВАТИ МУДРІ ПОРАДИ

ЩИРИСТЬ І ПРИРОДНІСТЬ ПОЧУТТЯ ВДЯЧНОСТІ

ОПИС

Формування лідерських навичок під час спільної діяльності керівника-наставника та учнів

Когнітивні навчки

Починаючи дослідницьку роботу, науковий керівник навчає школяра, який уже обрав тему дослідницької роботи, як ставити перед собою задачі самоосвіти, допомагає створити план роботи з науковими джерелами. Він налаштовує учня на те, що треба бути готовим коригувати свої плани залежно від ходу та результатів дослідження і не боятися цього.

Задача наставника - створити такі умови, щоб дитина почала сама шукати нестандартні розв'язання наукової проблеми, наводити аргументи та приклади своїх рішень.

А головне, що має усвідомити учень, - це **не прив'язуватися до минулого досвіду перемог чи поразок**, а спробувати щось нове, реалізувати свій шанс та **відчути себе лідером, переможцем!**

Цифрові навчки

Навичка володіння інформаційними технологіями надзвичайно важлива при написанні основної частини роботи, а саме під час роботи з науковими джерелами. Тому ми, наставники, намагалися бути поруч, коли учню необхідно було в морі наукової інформації **знайти правильні доріжки для пошуку**. Це давало дитині критично та компетентно оцінювати різні матеріали, творчо використовувати дані для розв'язання проблеми дослідження та використовувати комп'ютерні технології як інструмент дослідження. Розумітися на етично-правових питаннях, пов'язаних із доступом та з використанням інформації, - це дуже важлива складова для розвитку академічної доброчесності, що є актуальним в освіті 21 століття.

Самонавчання та саморозвиток

У наступні навчальні роки ми спостерігали за своїми вихованцями, за їхнім подальшим навчанням та розвитком. Ці учні легко **складали план самоосвіти**. Вони були більш вмотивовані та дисципліновані. Діти самостійно шукали для себе платформи, де можна було покращити пам'ять за допомогою мнемотехнічних прийомів. Хтось застосовував різні техніки активізації мислення для вирішення навчальних та життєвих завдань. Вони виходили за межі вимог навчальної програми для дослідження та розширення власного навчального досвіду. У цих дітей ще до закінчення школи було чітко **сформоване розуміння, що навчатися треба буде все життя**.

Навичка самопрезентації та красномовства

Під час підготовки до захисту наукової роботи керівник проводить **заняття з ораторського мистецтва**. Школярі вчаться говорити чітко, виразно, керувати своїм голосом. Наставник разом з учнем добирають аргументи, щоб обстоювати свою позицію, діти вчаться впевнено формулювати думки та виголошувати їх під час захисту дослідницької роботи. Іноді до цього процесу **долучається психологічна служба**. Психолог проводить тренінги, на яких дає поради, як краще володіти своїми емоціями під час виступу. Наше спільне завдання в цей час - зробити виступ нашого вихованця таким, що запам'ятовується.

Навичка життєвої рівноваги

Також треба додати, що наукові дослідження - це величезна праця, яка вимагає напруження фізичних, інтелектуальних та емоційних ресурсів. Тому вчимо наших юних науковців **піклуватися про своє фізичне здоров'я** - правильно харчуватися і пити багато води, займатися спортом, раціонально відпочивати, а також **підтримувати емоційний баланс**, зустрічаючись із друзями.

Формування лідерських навичок в учениці Криворог Дар'ї під час написання наукової роботи з теми “Дослідження гінго білоба з метою виготовлення харчових та лікувальних продуктів з насіння”

СПОСТЕРЕЖЕННЯ БАТЬКІВ

Вирощування дерева гінго білоба з насіння (а зараз налічується майже 100 саджанців, що ростуть під Києвом у садибі дідуся й бабусі) та праця над МАНівською роботою під керівництвом Світлани Вікторівни сформували в Дарини чудові лідерські навички, а саме: цілеспрямованість, наполегливість, нестандартне мислення, навичка сміливо брати на себе відповідальність.

Дар'я із завзяттям відвідувала закриті бібліотеки, ботанічні сади. Це давало їй унікальну можливість знайомитися з цікавими людьми, наприклад, завідувачкою ботанічного саду ім. Фоміна, бонсай-майстром, який формує дерева для особистих колекцій, колишнім директором середньої школи Бахмута, який зараз працює там охоронцем. З цією метою дівчинка побувала у Львові. Там обходила всі парки, де проростає дерево гінго білоба, збирала унікальний посадковий матеріал. А ще познайомила з чудовими, щирими людьми, готовими допомогти, порадити, поділитися досвідом. Це дало змогу Даші в непростий час екстерном закінчити ліцей №157 із золотою медаллю, вступити до університету, вийти на роботу в 16 років кухарем у престижний заклад харчування та ще й винаймати самостійно житло.

КИЇВСЬКА МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК

“ДОСЛІДЖЕННЯ ГІНКГО БІЛОБА (Ginkgo Biloba L.)
З МЕТОЮ ВИГОТОВЛЕННЯ ХАРЧОВИХ ТА ЛІКУВАЛЬНИХ ПРОДУКТІВ ІЗ НАСІННЯ”
Зразок проєктної роботи учениці 10 класу Криворог Дар’ї

МЕТА:

Розробити технологію використання репродуктивних структур ГІНКГО БІЛОБА (Ginkgo Biloba L.) в лікувальних та харчових цілях.

ЗАВДАННЯ:

Паста з соковитого шару насіння.

ОБ’ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ:

Листя й насіння ГІНКГО БІЛОБА (Ginkgo Biloba L.).

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ:

Використання у лікувальних властивостях (ЦІЛЯХ).

ХІД ДОСЛІДЖЕННЯ:

1. Вивчити наукову літературу.
2. Зібрати матеріал для досліджень (*листя, насіння*).
3. Розробити технологію приготування пасти з соковитого шару насіння.
4. Розробити технологію приготування соусу песто з зеленого листя ГІНКГО БІЛОБА.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ВИСНОВКИ:

У процесі роботи над пастою вдалося позбавитися неприємного присмаку, який забезпечує масляна кислота та запаху в готовому продукті. Вдалося розробити унікальну рецептуру пасти без білого цукру.

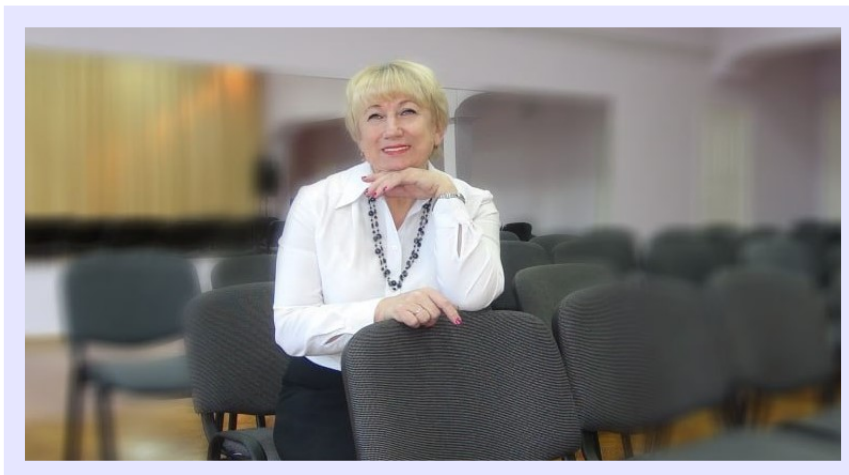
ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

Навички сильного характеру.

Емоційний інтелект.

Яковенко
Надія

учитель зарубіжної
літератури

“Стати світлом для дітей, яких навчаю і виховую”

Людина народжується для щастя та любові, і сонечко має світити для всіх. Тому моя задача як учителя наповнитися в першу чергу добротою і терпінням самій, щоб потім стати світлом для дітей, яких навчаю і виховую. Щоб вирости вони гідними людьми. І це задача вселенського масштабу. Щоб досягти її, потрібно бути наполегливим. Ніщо в житті не дається без зусиль. Людина, яка з дитинства навчилася ставити перед собою цілі, долати перешкоди, обирати свій настрій, допомагати іншим, перемагати власні лінощі - це завжди переможець. Бо перемога над собою - це найважливіша перемога серед усіх успіхів, досягнень, тріумфів.

Я часто розповідаю своїм вихованцям, що життя смугасте і в ньому трапляються успіхи і невдачі, злети і падіння. Та в будь-яких ситуаціях треба залишатися на висоті. Ніколи не втрачати віри в себе. Мені дуже подобаються слова В. Гюго: "Людина створена не для того, щоб волочити ланцюги, а для того, щоб широко розправивши крила, ширяти над землею". Тому сама в будь-яких ситуаціях не втрачаю надії на краще і вчу цього школярів. А ще вчу їх говорити правду, налагоджувати та цінувати близькі взаємини з людьми, однаково ставитися до людей з різними можливостями, спокійно сприймати недоліки інших і давати їм другий шанс, сміливо висловлювати свою позицію, прощати всіх та робити добро.

Формування в учнів "НАВИЧОК СИЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ" або "КОДЕКСУ ЧЕСТІ" відбувається на уроках зарубіжної літератури в 7-8 класах та під час занять театрального гуртка. Вчу їх і вчуся сама.

План-карта УРОКУ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З УВЕДЕННЯМ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА 8 клас

“УРОК ЗА ДЕРЖАВНОЮ ПРОГРАМОЮ З УВЕДЕННЯМ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА”

ТЕМА УРОКУ:

ОМАР ХАЙЯМ - УНІКАЛЬНА ОСОБИСТІТЬ

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

1. НАВИЧКИ СИЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ.
2. ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ.

ПІД ЧАС УРОКУ

УЧНІ НАВЧАТИМУТЬСЯ:

1. Презентувати ім'я Омара Хайяма.
2. Розмірковувати, хто такий лідер на основі біографії Омара Хайяма та його рубаї.
3. З'ясовувати, які якості повинен мати справжній лідер.
4. Доводити свою думку, як стати лідером.
5. Шанобливо ставитися до культурної спадщини інших народів.
6. Обстоювати власну позицію.
7. Презентувати власний "Кодекс честі".
8. Застосовувати отримані знання на практиці.
9. Створювати та згуртовувати команду.
10. Толерантно спілкуватися та ефективно співпрацювати.

Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір

ІНТЕРЕС ТА ПРАГНЕННЯ ДО НОВИЗНИ

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ОПТИМІЗМ

ВДЯЧНІСТЬ ЗА ВСЕ ХОРОШЕ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ В ЖИТТІ

БАЖАННЯ ВКЛАДАТИ У СВОЮ СПРАВУ ДУШУ

ХІД УРОКУ

Робота класу

1. Учитель створює атмосферу довіри та взаєморозуміння.

Гра "Обери колір".

Учитель показує смайлики різного кольору і пояснює завдання.

Діти обирають свій колір відповідно до власного внутрішнього психологічного стану.

- Пропоную пограти в гру "Обери колір".
Перед вами їх є чотири. На думку психологів, кожен із цих кольорів має своє значення:

- Зелений - символ свободи.

- Синій - колір рівноваги, упевненості.

- Червоний - колір сміливих і тих, хто готовий експериментувати.

- Жовтий - колір сонця, радості, задоволення.

- Зверніть увагу в глиб себе. Оберіть "свій" колір. Маю надію, що на занятті ви будете вільними у своїх думках, впевненими у своїх виступах, активними під час уроку і в кінці спільної роботи отримуєте радість і задоволення.

2. Учитель знайомить з культурою Сходу.
Діти слухають східну музику, відповідають на запитання.

- Які асоціації виникають у вас, коли ви слухаєте музику та чуєте слова: Схід, Персія.

3. Учитель повідомляє тему уроку, пропонує переглянути відео "Біографія Омара Хайяма", зробити відповідні нотатки та відповісти на запитання після перегляду.

- Зараз ви подивитеся відео про Омара Хайяма, людину, яка народилася в Персії в 11 столітті, але стала відома в усьому світі на всі віки.

- Ваша задача після перегляду відповісти на запитання:

- Які якості лідера мав Омар Хайям?

4. Учитель узагальнює відповіді дітей, розповідає про цікаві факти з життя Омара Хайяма.

- Я хочу звернути увагу на високі моральні цінності цієї людини... Якою ж Омар Хаям бачив людину і про що мріяв, які ідеали утверджував?

- Коли читаєш рубаї поета, розумієш, що він ніколи не вклонявся перед багатством і чинами. Єдине, що цінував у людині - це її розум. Усе життя поет прагнув пізнати людину й зрозуміти сенс її буття.

Робота в групах

5. Учитель пропонує інтерактивну вправу "Кодекс честі від Омара Хайяма".

6. Діти об'єднуються в команди, повторюють правила толерантної поведінки, обирають свого спікера в команді.

7. Після обговорення спікери представляють результати спільної роботи.

- За якими правилами жив цей чоловік, яких етичних норм дотримувався, яким був його кодекс честі, ми дізнаємося, коли прочитаємо його рубаї.

- Будемо працювати в командах. А щоб робота була ефективною і приносила задоволення, згадаймо правила команди.

1. У команді всі рівні.
2. Приймаються ідеї кожного.
3. У команді немає "Я", є тільки "Ми".
4. Контроль над емоціями.

"РУБАЇ ОМАРА ХАЯМА"

Картки для роботи в групі

1. Ти до зла не хились, а роби лиш добро!
Бо не зло тобі друг, а добро, лиш добро.
Якщо зло і добро тобі в друзі прибились,
Вибирай однозначно - добро, лиш добро!

2. Йди з добром до людей - і воздасться тобі.
Скромним будь - і не згубишся ти у юрбі.
Із маленькою мурашкою краще зрідниться,
Аніж з тим, хто в гордині погруз і чваньбі.

ВІДПОВІДІ УЧНІВ:

- Омар Хайям був добрим до людей, чесним, не вихвалявся своїм багатством та знаннями.
Отже, у будь-якій ситуації залишався Людиною.

3. Шукай людину скрізь: на бідному постолі,
У закутку нужди й в пишному покої.
Одна душа жива за сто кааб дорожча,
Чому ж ідеш до них? Шукай душі живої.

4. Щоб мудро життя прожити, знати треба чимало.
Два важливих правила запам'ятай для початку.
Ти краще голодуй, ніж що попало їсти,
І краще будь один, ніж разом з ким попало.

ВІДПОВІДІ УЧНІВ:

- Поет цінував людину не за зовнішнім виглядом, не за соціальним становищем, не за посадою, а за її красивою душою.

- У нього були два головних правила: не сідати за стіл з мерзотниками, наділеними владою, та не одружуватися з людиною, яку не кохаєш.

8. Вчитель дещо ускладнює завдання, деформувавши останнє речення. Учні мають відтворити його та обговорити, що цінував Омар Хаям.

5. Хай кожна мить, що у вічність промайне,
Тебе вщасливлює, бо головне,
Що нам дасться тут, - життя: пильнуй же!
(мине, як, й, ти, воно, захочеш, так)

6. Ти скажеш, це життя - одна мить.
Її цілуй, у ній черпай натхнення.
Як проведеш її, так і пройде.
(твоя: вона творіння не забувай -)

ВІДПОВІДІ УЧНІВ:

- Як ти захочеш, так воно й мине (5).
- Не забувай: вона твоє творіння (6).
- Поет цінував кожну хвилину свого життя. Не марнував свій час на пусте.

Особистий лідерський проєкт "Мій власний кодекс честі"

9. Учитель пропонує дітям створити власний "Кодекс честі" на основі рубаї Омара Хайяма, які щойно опанували, та представляє нові.

10. Учні за бажанням представляють свої роботи.

7. Зла не роби - вернеться бумерангом,
Не плюй в криницю - будеш воду пити,
Не ображай того, хто нижче рангом,
А раптом прийдеться чого-небудь просити.

8. Не зраджуй друзів - їх ти не повернеш,
Не втрачай коханих - не вернеш.
Та не бреш собі - із часом перевіриш,
Обманом цим ти зраджуєш себе.

- Гарні поради лунають до нас із 11 століття. Чи актуальні вони в 21 столітті?

- Спробуйте на основі життєвих порад поета-мислителя 11 століття створити власний "Кодекс честі восьмикласника-мислителя 21 століття".

- У пригоді стануть рубаї поета-мудреця.

Емпатійне спілкування

11. Учитель і діти вільно спілкуються. Обговорюють, які думки в них виникали під час написання власного кодексу честі.

- Чи важливо для вас мати благородні риси характеру і чесноти? Чому?

- Я пишаюся вами. Ви дійсно були сьогодні вільними у своїх думках, активними, упевненими під час виступів.

- Думаю, що ми всі відчували радість від роботи і спілкування.

“КОДЕКС ЧЕСТІ ВОСЬМИКЛАСНИКА-МИСЛИТЕЛЯ 21 СТОЛІТТЯ”

ЗА ПОРАДАМИ ОМАРА ХАЯМА

Зразок проєктної роботи учениці 8 класу

Реутової Анни

ЩОБ ЧЕСТЬ І ГІДНІСТЬ ВЛАСНУ ЗБЕРЕГТИ ЖИТТЄВІ ПРИНЦИПИ ПОВИНЕН МАТИ ТИ:

1. Хай правда стане силою твоєю,
Обман отруйною лише бува змією,
Солодким, наче цукор, він здається,
Та наслідок обману не минеться.

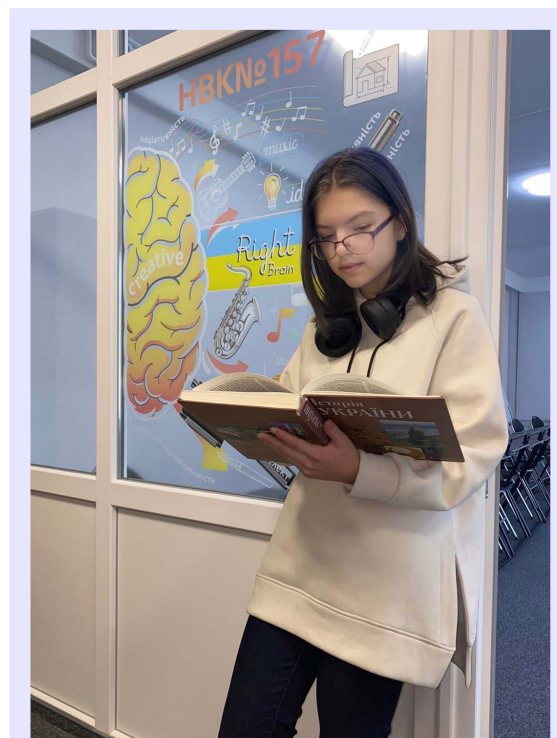
2. Для менших, слабших і скромніших
Підтримкою будь і захистом від інших.
За справедливість виступай,
Себе та інших ображати не давай.

3. У кожному кроці прагни до мети,
Не відкладай на потім мрії ти.
Хай не буває свято безкінечним,
Але і пекло у житті не буде вічним.

4. Будь впевненим,
в тобі - вся сила дня і ночі,
Однак пиha нехай не засліплює очі.

5. Природа - то життя, то віра
У сонце й небо, вітер, трави, квіти.
Любов до них душі дарує гармонію,
Відчуй повним серцем ти щастя симфонію.

6. Будь вірним, ніколи не зраджуй "своїх",
Бо втрапиш довіру,
Й сам зрадженим будеш довік.
Довіра крихка, наче ваза скляна,
Розіб'єш - поранить до крові вона.

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

Навички сильного характеру. Кодекс честі.

Пилипенко
Олена

учитель початкових класів

Як зберегти свою честь і гідність у цей непростий час

Сучасне життя неймовірно швидко змінюється. Перед людством постають все нові й нові виклики. Як зберегти свою честь і гідність у цей непростий час? Завдання вчителя, на мою думку, полягає в тому, щоб виховати активних і відповідальних людей з високим почуттям гідності. Саме тому в проєкті "Лідерство, засноване на цінностях", я обрала навичку "Кодекс честі - навички сильного характеру".

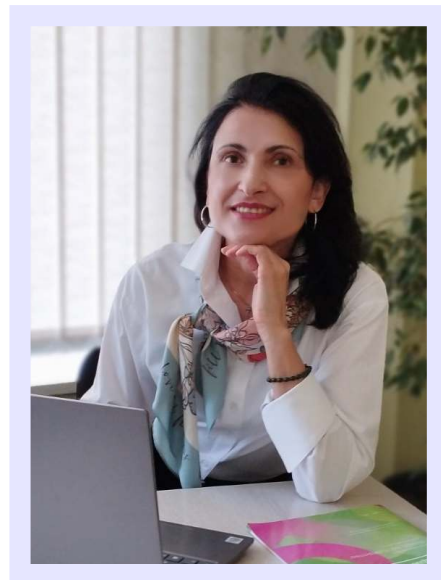
Як же сформувати в дитини сильний характер? У цьому мені допомагає особистий життєвий досвід, а саме закони людяності й доброти, за якими намагаюся жити сама. Ось декілька з них:

- Лише сильна особистість бере на себе відповідальність за події, які відбуваються в її житті. Вона розуміє, що своїми думками, словами і вчинками творить своє життя.

- Лише сильна людина знає, що почуття глибокої довіри до себе, до людей, до навколишнього світу - це те, що допомагає побудувати здорові взаємини. Адже весь світ - це одна велика родина.

- Лише сильна людина намагається зрозуміти почуття іншої людини. Знає, що в доброму серці живуть мудрість і прощення. Розуміє і приймає інших такими, які вони є. Проявляє турботу і підтримку. Прагне жити по "закону серця": Тільки роблячи добро, можна стати щасливим!

Свою роботу я спрямовую на виховання успішної і щасливої особистості, яка живе в гармонії із собою, із навколишнім світом. Відбувається це і на уроках, і в позаурочній час. На заняттях ми всі разом знайомимося зі своїми сильними і слабкими сторонами, вчимося взаємодіяти, підтримувати одне одного. Усе це покращує атмосферу в класі. Це приносить мені радість.

План-карта ГОДИНИ СПІЛКУВАННЯ

4 клас

“ГОДИНИ СПІЛКУВАННЯ З УВЕДЕННЯМ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА”

ТЕМА ЗАХОДУ:

ЛЮДИНА ЧЕСТІ - ЯКА ВОНА?

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

1. НАВИЧКИ СИЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ.
2. КОМУНІКАТИВНІ ТА ОРГАНІЗАТОРСЬКІ НАВИЧКИ.

ПІД ЧАС ЗАХОДУ

УЧНІ НАВЧАТИМУТЬСЯ:

1. Висловлювати свої думки.
2. Визначати сильні сторони характеру.
3. Колективно створювати характеристику людини честі.
4. Пізнавати себе та інших.
5. Позитивно сприймати світ.
6. Проявляти повагу до інших людей.
7. Співпрацювати в команді.
8. Проявляти лідерські якості.
9. Доводити до кінця почату справу та досягати результатів.
10. Не відступати перед труднощами.

Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір

УМІННЯ ВИРАЖАТИ СЕБЕ ЩИРО І ПРИРОДНО

ЖИТИ РАДІСНО ТА ЕНЕРГІЙНО

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СВОЇ ПОЧУТТЯ ТА ДІЇ

БАЖАННЯ ДОВОДИТИ ДО КІНЦЯ ПОЧАТУ СПРАВУ

ЗДАТНІСТЬ НЕ ВІДСТУПАТИ ПЕРЕД ТРУДНОЩАМИ

БАЧИТИ СВІТ, СПОВНЕНИЙ СЕНСУ

ХІД УРОКУ

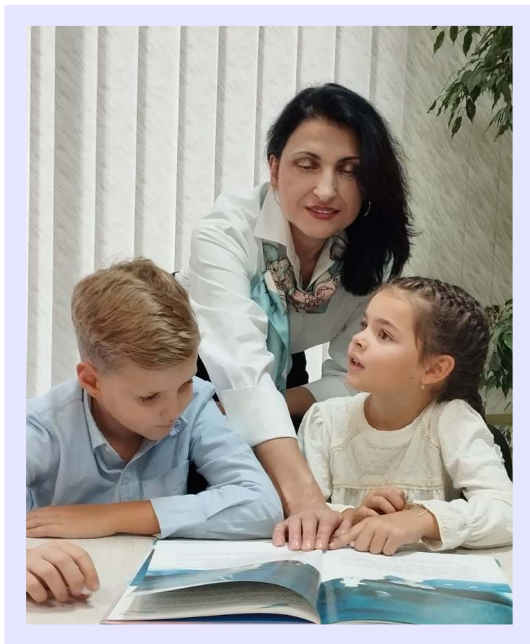
Робота класу

1. Учитель створює позитивну атмосферу в класі.

- Діти, пропоную розпочати наше заняття з того, що подаруємо один одному усмішку і подумки побажаємо кожному щастя і успіху.

2. Учні разом із вчителем міркують про те, які риси притаманні лідеру.

- Згадаймо, хто такий лідер? Таємниця закодована в самій назві. Пропоную слово "ЛІДЕР" записати по вертикалі. До кожної букви дібрати слова, які стосуються даного слова.

- Л** - Любов, людяність, лад.
- І** - Інтелект, ініціативність, інтерес.
- Д** - Доброта, діяльність, душевність.
- Е** - Енергія, емпатія, емоції.
- Р** - Розум, рішучість, радість.

- Висновок такий:

“Кожна людина може лідером стати, якщо в ній ці лідерські риси розвивати”.
(Усі разом повторюють цей вислів).

Робота в групах

3. Учні об'єднуються в групи.

Учитель пропонує учням вставити пропущені літери у словах, які написані на картках.

- У кожної людини є сильні та слабкі риси характеру.

- Як ви гадаєте, які риси має розвивати в собі лідер?

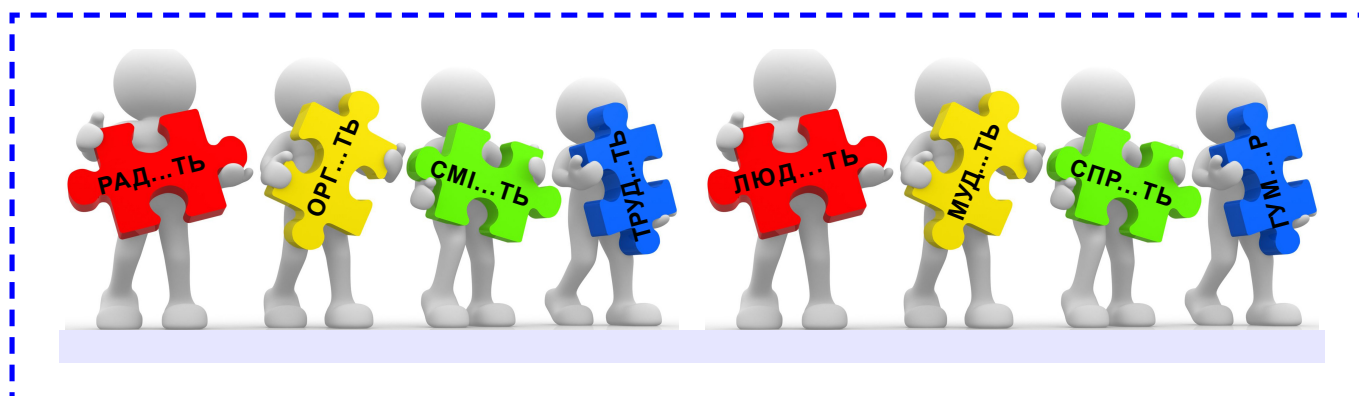
4. Команди представляють свою роботу.

- Так, саме розвиток сильних сторін характеру допомагає лідеру бути успішним.

- Кожна команда отримала КАРТКИ ЛІДЕРІВ. На них записані слова - сильні риси характеру. Щоб прочитати ці слова, треба вставити пропущені літери.

“ЧЕСНОТИ ЛІДЕРІВ”

Картки для роботи в групі

Робота класу

5. Учні розмірковують над поставленим питанням. Висловлюють свої думки.

- Як називають людину, що такі риси має?
- Таку людину називають людиною честі.
- Раніше чули це поняття? Що воно означає?

ВІДПОВІДІ УЧНІВ:

*Людина честі завжди дотримується свого слова.
Людина честі помічає тих, кому потрібна допомога.
Людина честі виконує все якнайкраще.
Людина честі справедлива.
Людина честі робить добрі справи.
Людина честі нікого не ображає.*

Робота в групах

6. Учитель підбиває підсумки та підводить дітей до поняття "ЛЮДИНА ЧЕСТІ".

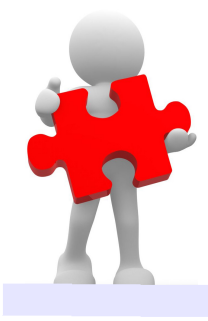
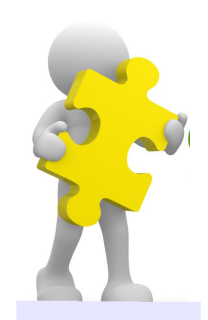
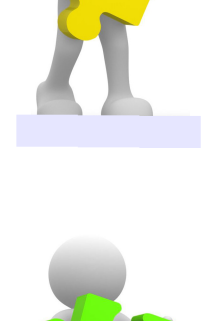

7. Учитель пропонує командам створити характеристику людини честі.

8. Лідери команд представляють свою роботу.

- Так, кожен із вас правий. А щоб краще зрозуміти, хто така людина честі, пропоную наступне завдання. Зараз кожна з команд отримає конверт із картками, на яких записані частини висловлювань. Картки потрібно правильно поєднати, утворений вислів прочитати і пояснити його.

“ЛЮДИНА ЧЕСТІ - ЯКА ВОНА?”

Картки для роботи в групі

Людина честі свої обіцянки добрими ділами завжди підкріплює,		їх, як життєво важливі уроки, вона завжди мужньо сприймає.
Людина честі смілива і сильна, труднощі та невдачі її		відповідальною називають.
Якщо постійно в людині сильні сторони розвивати,		бо себе й інших поважає.
Людина честі вдячна і добра, за помилки не карає,		вона зможе справжнім лідером стати.
Людина честі завжди доводить усі справи до кінця, тому її		мудрий вихід відшукає.
У скрутні хвилини допомагає, з найскладніших ситуацій		ніколи не злякають.

9. Учитель та учні разом роблять висновок.

- Отже, людина честі - це людина відповідальна, смілива, чесна, яка любить життя, піклується про інших ...

Самостійна робота

10. Учитель пропонує гру **"Я ТЕБЕ ЦІНЮЮ ЗА..."**.

Діти записують сильні риси характеру однокласника.

- Діти, ми з вами говоримо про людину честі, про ті риси в ній, які ми цінуємо.

- А які риси ви цінуєте в однокласниках? Пропоную гру **"Я ТЕБЕ ЦІНЮЮ ЗА..."**.

- Кожен із вас витягне з чарівної корзинки смужку паперу, на якій буде записано ім'я однокласника/однокласниці. Потім подумає і напише три риси характеру, які в ньому цінують.

ВІДПОВІДІ УЧНІВ:

Софія - ... за доброту, підтримку, сміливість.

Тимур - ... за щедрість, допомогу, усмішку.

Андрій - ... за чесність, відповідальність, справедливість.

Марічка - ... за добрі справи, милосердя, компліменти.

Асфея - ... турботу, дружелюбність, розум.

Лідерський проєкт у сім'ї

11. Учитель пропонує учням взяти інтерв'ю у членів родини і створити проєкт **"У ЧОМУ МОЯ СИЛА?"**.

- Чи замислювалися ви над тим, які ваші сильні риси характеру? У чому ваша сила?

- А які з сильних сторін лідера ви хотіли б розвинути в собі?

- Пропоную кожному з вас поспілкуватися з членами своєї родини та дізнатися, які сильні риси характеру вони цінують у вас. Після цього створіть власний проєкт **"У ЧОМУ МОЯ СИЛА?"**. Це фото, відео, газета, презентація ваших умінь, досягнень, уподобань, мрій, побажань собі тощо.

Емпатійне спілкування

12. Учитель висловлює подяку за чудову роботу, за толерантне ставлення учнів одне до одного.

- Чи сподобалася вам тема заняття?

- Чи важливою для вас була ця тема?

- Кого у своєму оточенні ви можете назвати людиною честі?

- Які саме риси характеру цієї людини вам подобаються?

- Діти, ви чудово попрацювали. Я дякую вам за мудрі відповіді, за активність, за толерантне ставлення один до одного.

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

Комунікативні та організаторські навички.

Громадянська навичка.

Свєшнікова
Олена

учитель початкових
класів

Робота в команді дозволяє звичайним людям досягати незвичайних результатів

Я вважаю, що командна та групова робота на заняттях у початковій школі є актуальною, унікальною та необхідною. У результаті такої взаємодії між учнями відбувається розвиток їхнього мислення, вміння аналізувати та робити висновки.

Під час спілкування в діалозі або в дискусії учні вчаться висловлюватися, поважати думку іншої людини, переконувати, прислуховуватись до цікавих думок та обирати з них найкращу.

Робота в команді має велике значення для формування самостійності учнів. Під час спілкування та співпраці одне з одним учні розвивають почуття толерантності, терпимості. На мою думку, робота в команді сприяє розвитку лідерських навичок, що в майбутньому стане в пригоді кожній людині.

Щодо цього хочу навести висловлювання відомого підприємця, мультимільйонера та філантропа Енрю Карнегі: "Командна робота - здатність працювати разом у напрямку спільного бачення. Здатність направляти індивідуальні досягнення до спільної мети. Це - паливо, що дозволяє звичайним людям досягати незвичайних результатів". А ще мені подобаються слова Хелен Келлер, письменниці, лектора, політичної діячки: "Поодинці ми можемо так мало; разом ми можемо перевернути гори".

План-карта ГОДИНИ СПІЛКУВАННЯ

3 клас

“ ІНТЕРАКТИВНИЙ ПОЗАКЛАСНИЙ ЗАХІД З УВЕДЕННЯМ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА”

ТЕМА ЗАХОДУ:

З ЛЮБОВ'Ю ДО УКРАЇНИ

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

1. ГРОМАДЯНСЬКА НАВИЧКА.
2. КОМУНІКАТИВНІ, ОРГАНІЗАТОРСЬКІ НАВИЧКИ.

ПІД ЧАС ЗАХОДУ

УЧНІ НАВЧАТИМУТЬСЯ:

1. Бути патріотами своєї країни.
2. Бути потрібним українській державі, українському народові.
3. Бути відповідальними за доручені завдання.
4. Обстоювати власну думку, обґрунтовувати її.
5. Співпрацювати в команді, дотримуючись правил.
6. Ефективно взаємодіяти з іншими дітьми, спільно приймати рішення.
7. Критично мислити.
8. Приймати правильні рішення.
9. Виявляти гнучкість та вміння адаптуватися.
10. Вирішувати конфлікти.
11. Бути толерантними.
12. Дотримуватися мовленнєвої культури.

Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір

ІНТЕРЕС ТА ПРАГНЕННЯ ДО НОВИЗНИ

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ОПТИМІЗМ

ВДЯЧНІСТЬ ЗА ВСЕ ХОРОШЕ, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ В ЖИТТІ

БАЖАННЯ ВКЛАДАТИ У СВОЮ СПРАВУ ДУШУ

ОПИС ІНТЕРАКТИВНОГО ЗАХОДУ

Вступна частина

1. Учитель створює атмосферу довірливих стосунків.

2. Учитель читає вірш Наталії Зарічної "ПРО УКРАЇНУ".

Діти за змістом визначають, яке слово пропущене.

3. Звучить пісня Олесі Заяць "Це моя Україна".

4. Учитель оголошує тему заняття: "З любов'ю до України".

- Діти, ми є щасливими, бо маємо можливість разом з вами вчитися, трудитися і відпочивати. Це чудовий час!

- Посміхнімося одне одному.

- Це важливо бути сповненими приємних почуттів до своїх однокласників.

- Я прочитаю вам вірш. У ньому пропущене одне слово. Відгадаєте, яке це слово - дізнаєтеся, про що піде мова на нашому занятті.

**Я тримаю у руці
Кольорові олівці.
Хочу я намалювати
Кримські гори і Карпати.
Степ і пагорби Дніпрові,
І озера, і діброви,
І веселку, і калину,
Чорне море і Дунай -
Все це наша (.....),
Наш чудовий рідний край!**

- Так. Це слово Україна. І наше заняття сьогодні присвячене саме нашій Україні. А також і нам з вами, громадянам прекрасної і героїчної країни. І ми вже змалечку будемо вчитися нести відповідальність за неї, тому що ми лідери. Хто, як не ми? І саме сьогодні дуже слухна нагода потренуватися бути такими. Бо лідер - це хто? Це той, хто попереду, хто не здається і є гарним прикладом для всіх, хто поруч.

Оголошення умов гри

5. Учитель повідомляє дітям про гру КВЕСТ та знайомить із правилами гри.

6. Діти об'єднуються в команди, обирають капітанів, добирають назву команді.

7. За першими літерами діти разом з учителем добирають слова-мотиватори до слова ЛІДЕР.

8. Діти знайомляться з маршрутом КВЕСТУ, де вказано, за яким порядком команда буде проходити вказані станції. Також повторюють правила роботи в команді.

- КВЕСТ - інтелектуальна командна гра. У процесі гри ми будемо розв'язувати різні цікаві завдання в команді. Задача - якнайшвидше дійти до фінішу.

- Щоб зробити свою роботу якнайкраще, треба дати собі лідерську установку. Доберіть слова до поданих букв, які утворюють слово ЛІДЕР.

Л - ЛЕГКИЙ, ЛЮБ'ЯЗНИЙ.

І - ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ, ІДЕЙНИЙ (з ідеями).

Д - ДАЛЕКОГЛЯДНИЙ, ДИПЛОМАТИЧНИЙ.

Е - ЕНЕРГІЙНИЙ, ЕМОЦІЙНИЙ.

Р - РАЦІОНАЛЬНИЙ, РАДІСНИЙ.

1. Станція "Географічна"

Діти разом з учителем роздивляються мапу України.

Далі вчитель ставить запитання кожній команді. За мапою діти шукають відповіді. Після спільного обговорення представник команди дає відповідь.

За кожну правильну відповідь команда отримує 1 бал.

- Подивіться, діти, на мапу України. На ній позначені кордони землі, де з давніх-давен живе наш народ. Загальна територія України займає площу більше 600 тисяч кв. км, є однією з найбільших країн світу.

ПЕРШЕ ЗАВДАННЯ КВЕСТУ

Дайте відповіді на запитання.

- Україна має багато сусідів, з якими хоче жити в мирі. З якими країнами межує Україна?

- Краса і багатство України - це її гори, ріки, моря. Назвіть їх.

- Гордість України - це її міста. Назвіть найбільші міста України.

2. Станція "Музична"

ЗАВДАННЯ ДРУГЕ

Діти гуртом у команді виконують пісню "Рідна мова", яку вивчили напередодні. Журі оцінює артистичність (1 бал) та єдність у команді (1 бал).

3. Станція "Екологічна"

Учні дають відповідь на запитання, яке отримали напередодні: яка **найдовша** річка України і які екологічні проблеми цієї річки.

За правильні відповіді команди отримують по 2 бали.

Наступне завдання квесту потребуватиме кмітливості від команди: запропонувати свої шляхи вирішення проблеми.

За кожну цікаву і креативну відповідь команда отримує по 1 балу.

ТРЕТЄ ЗАВДАННЯ КВЕСТУ

- Яка найдовша річка України?

- Це річка Дніпро, яка протікає через наше місто і ділить його на дві частини - лівий і правий берег.

- Чи все добре з нашою річкою Дніпро? Я не даремно використала слово "нашою річкою". Бо природа навколо нас - це наша любов і наше багатство, і наша відповідальність. Яка екологічна проблема загрожує річці Дніпро?

ЧЕТВЕРТЕ ЗАВДАННЯ КВЕСТУ

- А тепер увага - лідерське завдання!

- Запропонуйте свої шляхи вирішення цієї проблеми. Як допомогти Дніпру?

4. Станція "Обчислювально-екскурсійна"

Учитель пропонує дітям обчислити приклади і таким чином визначити назву дивовижного українського народного музичного інструменту.

Правильна відповідь - **ТРЕМБІТА**.
Команди отримують 1 бал.

Наступне завдання цього етапу - скласти розповідь про трембіту англійською мовою. Бали визначаються за кількістю вимовлених речень.

ЗАВДАННЯ П'ЯТЕ

$$210 : 10 = \dots T \quad 400 : 100 = \dots A$$

$$30 : 10 = \dots M \quad 7 \cdot 10 = \dots P$$

$$10 \cdot 10 = \dots B \quad 10 \cdot 1 = \dots I$$

$$550 : 10 = \dots E$$

$$21(T) \ 70(P) \ 55(E) \ 3(M) \ 100(B) \ 10(I) \ 21(T) \ 4(A)$$

ШОСТЕ ЗАВДАННЯ КВЕСТУ

- Що найімовірніше ви б розказали про трембіту іноземним гостям, які приїдуть до України? За потреби скористайтеся гаджетами.

Пропоновані речення для перекладу:

Трембіта - це український музичний інструмент. Довжина трембіти 8 метрів.

Ти можеш почути трембіту за 10 км. Трембіта є у книзі рекордів Гіннеса.

5. Станція "Танцювальна"

ЗАВДАННЯ СЬОМЕ

Звучить музика. Кожна команда повторює рухи за капітаном. Журі оцінює точність (1 бал), дружність команди під час виконання завдань (1 бал), креативність (1 бал), оригінальність капітанів (1 бал), веселий настрій (1 бал).

6. Станція "Вірю - не вірю"

Учитель по черзі ставить запитання командам. Команди радяться, капітани звітують. За кожну правильну відповідь команда отримує по 1 балу.

ЗАВДАННЯ ВОСЬМЕ

1. Чи вірите ви, що козаки свій чуб-оселедець заплітали, як дівочу косу? *(Так)*
2. Чи вірите ви, що площа території України більше, ніж сумарна площа Англії, Австрії, Бельгії, Данії, Португалії, Швейцарії? *(Так)*
3. Чи вірите ви, що українські чорнобривці родом з Америки? *(Так, але вони там дикорослі)*
4. Чи вірите ви, що всесвітньо відомий "Щедрик", написав український композитор Микола Лисенко. *(Ні)*
5. Чи вірите ви, що український літак "Мрія" - найбільший і найпотужніший у світі? *(Так)*

Емпатійне спілкування

Учитель підбиває підсумки, спілкується з учнями, нагороджує команди.

Звучить пісня Тіни Кароль "Україна - це ти". Учитель говорить надихаючі слова. Кожна команда отримує в подарунок цікаву гру, у яку діти зможуть грати разом у вільний час. Також кожен учасник отримує невеличкі призи.

- Чим сподобався вам наш квест, чим він вам був корисний?
- У якій країні ви мрієте жити?
- Від кого залежить чистота річок, багатство гір, краса вулиць і якість доріг?
- Що ви, як лідери, можете зробити вже зараз?
- Ви сьогодні всі чудово попрацювали, проявили командний дух, силу характеру. Було приємно дивитися, як ви допомагаєте і підтримуєте одне одного. Ми бачили, що вам не завжди було легко і тому вдвічі приємно привітати з чудовими результатами.

ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

Навички сильного характеру.

Мистецтво самопрезентації та красномовства.

Зесенко
Ганна

учитель української
мови та літератури

**Уміння обстоювати власну гідність -
основа демократичного майбутнього**

"Як не можна спинити річку, що, зламавши кригу навесні, бурхливо несеться до моря, так не можна спинити націю, що ламає свої кайдани, прокинувшись до життя", - казав Микола Міхновський.

Глибоко переконана, що піклуватися про всебічний та гармонійний розвиток особистості дитини та формування в учнів сильних рис характеру - нагальна вимога сьогодення. Здатність не відступати перед життєвими викликами, протистояти за найважчих умов - ось риси сучасного лідера, що здатен словом та справами обстоювати і власну гідність, і демократичне майбутнє свого народу.

Як учитель розумію, що уроки словесності покликані розвивати соціальний та емоційний інтелект учня. У часи військової агресії проти України дитина має навчитися впевнено поводитися в різних життєвих ситуаціях та піклуватися про інших. Хоробрість, щирість, життєстійкість, доброта та великодушність стають частинами мозаїки сучасного провідника, який надихає, стає прикладом для наслідування, своїми вчинками сприяє розвою духовних чеснот.

Розвиток мистецтва самопрезентації на уроках мови та літератури формує в дитини низку особистісних якостей: логічне мислення, чіткість і виразність мовлення, тактовність, уміння впливати на поведінку аудиторії. А тому мистецтво демонструвати іншим власні думки та знання є одним з ефективних шляхів особистісного розвитку сучасного лідера.

План-карта УРОКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ 11 клас

“УРОК ЗА ДЕРЖАВНОЮ ПРОГРАМОЮ З УВЕДЕННЯМ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА”

ТЕМА ЗАХОДУ:	ІВАН БАГРЯНИЙ (І. ЛОЗОВ'ЯГІН) “ТИГРОЛОВИ”. Проблема свободи й боротьби за визволення. Характеристика образу Григорія Многогрішного як сучасого лідера.
ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:	1. НАВИЧКИ СИЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ. 2. МИСТЕЦТВО САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА КРАСНОМОВСТВА.
ПІД ЧАС ЗАХОДУ УЧНІ НАВЧАТИМУТЬСЯ:	1. Визначати лідерські риси характеру Григорія Многогрішного. 2. Аналізувати проблематику роману Івана Багряного. 3. Спільно працювати над створенням кодексу честі родини Сірків, SWOT-аналізу образу головного героя, кроссенса за проблематикою твору "Тигролови". 4. Презентувати власне висловлення "Чому сьогодні лідер має бути відважним?" 5. Створювати модель дій сильної людини - сучасного лідера. 6. Добирати аргументи, переконувати слухачів, обстоювати свою думку. 7. Чітко формулювати думки та ідеї. 8. Говорити чітко, виразно, керувати своїм голосом. 9. Бути толерантними. 10. Бути впевненими в собі.

Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір

ВЕЛИКОДУШНІСТЬ І ТУРБОТА
ПРАВДА, СПРАВЕДЛИВІСЬ, ГІДНІСТЬ, СВОБОДА
ЛЮБОВ І ВІРНІСТЬ
ЦІКАВІСТЬ ДО ПАМ'ЯТІ ПРЕДКІВ
ПРАГНЕННЯ ДО АНАЛІЗУ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЇ
ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ

ХІД УРОКУ

Робота класу

1. Учитель створює атмосферу співдружності та співтворчості.

- Вітаю вас сьогодні на уроці. Мандруючи сторінками роману І. Багряного "Тигролови", будемо говорити про одвічні людські цінності.

- Спробуймо розшифрувати слово "ЧЕСТЬ". Доберіть до кожної літери слово, яке означатиме людську чесноту.

Ч - ЧЕСНІСТЬ, Е - ЕМПАТІЯ,

С - СТАРАННІСТЬ, Т - ТОЛЕРАНТНІСТЬ, (Ь).

- Саме ці якості потрібні будуть нам на уроці.

Бажаю нам усім позитивного настрою.

Робота в групах

2. Учитель пропонує учням завдання проблемно-пошукового та творчого характеру.

3. Школярі об'єднуються в три команди. Першій та другій групі дітей учитель пропонує скористатися таблицею "24 сильні риси характеру та чесноти", що на с. 61.

ЗАВДАННЯ ПЕРШОЇ КОМАНДИ

Визначити сильні та слабкі сторони характеру Григорія Многогрішного. Назвати можливості героя та загрози для нього. Проілюструвати прикладами з тексту твору. Створити схематичний SWOT-аналіз образу головного героя.

SWOT-АНАЛІЗ ОБРАЗУ ГЕРОЯ УЧНІВ ПЕРШОЇ КОМАНДИ

СИЛЬНІ СТОРОНИ

Хоробрість, наполегливість, віра, чесність, цілісність, оптимізм, життестійкість, вдячність, безкорислива любов.

S

W

СЛАБКІ СТОРОНИ

НЕВМІННЯ БЕРЕГТИ СЕБЕ.

МОЖЛИВОСТІ

Здатність щиро кохати, обстоювати власну людську гідність, протистояти тоталітарному режиму, виявляти сміливість, щирість та доброту.

O

T

ЗАГРОЗИ

Фізична страта, знищення гідності, опинитися на каторзі, втратити віру в людей.

ЗАВДАННЯ ДРУГОЇ КОМАНДИ

Створити мозаїку "КОДЕКС ЧЕСТІ РОДИНИ СІРКІВ". Навести приклади з тексту роману.

МОЗАЙКА "КОДЕКС ЧЕСТІ РОДИНИ СІРКІВ", СКЛАДЕНА ДРУГОЮ КОМАНДОЮ

Здатність не відступати перед загрозами, викликами та труднощами.

Діяти за переконаннями.

Фізична хоробрість.

Уміння доводити до кінця справу та досягати результатів.

Звичка говорити правду.

Уміння брати відповідальність за свої почуття та дії.

Здатність налагоджувати та цінувати близькі стосунки.

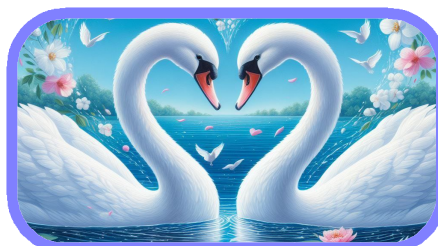
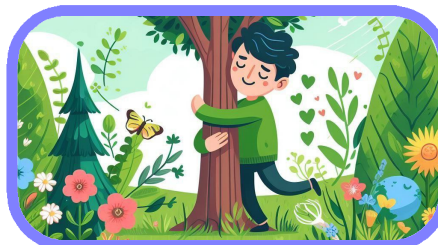
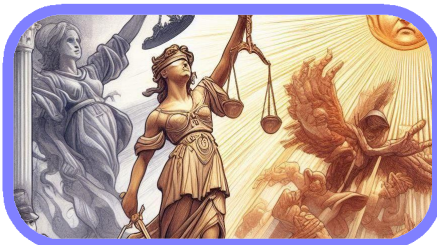
Уміння співпереживати, піклуватися про людей.

Здатність розпізнавати емоції та почуття - як власні, так й інших.

ЗАВДАННЯ ТРЕТЬОЇ КОМАНДИ

Проаналізувати проблематику роману Івана Багряного. Створити кроссенс із дев'яти зображень: свобода та честь; воля до життя; патріотизм; добро і зло; справедливість і кара; зв'язок людини та природи; родинні взаємини; збереження українських традицій; кохання та відданість.

КРОССЕНС З ДЕВ'ЯТИ ІЛЮСТРАЦІЙ, ЯКІ СТВОРИЛИ УЧНІ ТРЕТЬОЇ КОМАНДИ

Дискусія

4. Учитель називає основні положення Женевських конвенцій та пропонує учням подумати над дискусійним питанням. Просить школярів обґрунтовано й лаконічно висловити власні міркування.

Після викладу різних тверджень учитель цікавиться, чи є серед учнів ті, що змінили власну думку. Пропонує назвати причину зміни позиції та найпереконливіші аргументи опонента.

Велика увага приділяється толерантному сприйняттю думки іншої людини.

- Чи мав право Григорій Многогрішний вчинити самосуд над майором Медвиним?

ТАК

НІ

НЕ МАЮ ЧІТКОЇ ПОЗИЦІЇ

- У кожного з вас є власна думка, яку ви можете висловити, дібравши аргументи. Це чудова нагода розвивати впевненість у собі, чітко формулювати свої думки, а також вчитися бути толерантним. Питання не просте.

Емпатійне спілкування

5. Учитель стимулює учнів вільно обмінюватися думками, щоб діти краще зрозуміли почуття та погляди однокласників.

- Урок добігає кінця. Ми мали можливість поміркувати, себе показати та послухати однокласників.

- На думку спадають слова одного відомого письменника: **“У темні часи добре видно світлих людей”**.

- Хто, на вашу думку, із наших сучасників є світлою людиною, має сильні риси характеру та є відважним лідером українського народу?

- На кого б ви хотіли бути схожим?

Мій особистий проєкт “Я Є УКРАЇНА”

1. Учитель пропонує учням поміркувати та створити вдома власну модель дій і вчинків сильної особистості - сучасного лідера.

- Створіть власний кодекс честі. Пропоную скористатися таблицею “24 сильні риси характеру та чесноти”.

- А також поміркуйте, **що вже сьогодні я можу зробити для Батьківщини?**

24 сильні риси характеру та чесноти

з книги "СИЛЬНІ РИСИ ХАРАКТЕРУ ТА ЧЕСНОТИ. ДОВІДНИК ТА КЛАСИФІКАЦІЯ"

Автори: проф. Мартін Селігман та проф. Кріс Пітерсон

МУДРІСТЬ ТА ЗНАННЯ

1. Креативність (творче мислення, оригінальність, винахідливість)

Здатність мислити концептуально та створювати нові ефективні підходи до виконання завдань; містить художні досягнення, але не обмежується цим.

2. Цікавість (допитливість)

(Цікавість та прагнення до новизни, відкритість до нового досвіду)

Цікавість як самоцінність, що проходить через увесь досвід дитини; здатність захоплюватися явищами, темами та предметами, цікавість до спостереження та дослідження.

3. Критичне мислення

Налаштованість на усебічний аналіз явищ без передчасного "перескакування" до висновків; уміння справедливо зважувати аргументи та змінювати думку на основі доказів.

4. Любов до навчання

Опанування нових умінь, тем та сфер знань як самостійно, так і в навчальному закладі. Ця риса безумовно пов'язана з допитливістю, але виходить за її межі. Прагнення до систематичного примноження знань.

5. Мудрість

Уміння давати мудрі поради іншим; здатність бачити світ, сповнений сенсу як для себе, так і для інших людей.

ЛЮДЯНІСТЬ

10. Любов

Здатність налагоджувати та цінувати близькі стосунки з іншими людьми, уміння співпереживати та турбуватися про інших; уміння бути близьким та теплим до людей.

11. Доброта (великодушність, турбота, піклування, співчуття, безкорислива любов, люб'язність)

Уміння робити добро, допомагати, піклуватися про інших людей, співпереживати, ділитися; уміння бути близьким та теплим до людей.

12. Соціальний та емоційний інтелект

Уміння розпізнавати емоції та почуття - як власні, так й інших людей; знання про те, як поводитися в різноманітних соціальних ситуаціях; знати, як умотивувати інших, турбуватися про них; уміння бути близьким та теплим до людей.

ПОМІРКОВАНІСТЬ

16. Прощення (уміння пробачати)

Здатність прощати тих, хто вчинив "правильно"; спокійно сприймати недоліки інших та давати їм другий шанс; не бути мстивим.

17. Скромність

Не сприймати себе як більш особливого, ніж є насправді; нехай про вас краще розповідають справи, ніж слова.

18. Розсудливість

Помірковане ставлення до рішень, уміння не йти на невиправдані ризики; уміння не казати та не робити таких речей, про які згодом можна пошкодувати.

19. Самоконтроль (володіння собою)

Здатність контролювати свої почуття та дії; дисциплінованість, контроль власних бажань та емоцій.

ВІДВАЖНІСТЬ

6. Хоробрість (доблесть)

Здатність не відступати перед загрозами, викликами, труднощами чи болем; обстоювати справедливість навіть в умовах протистояння; діяти за переконаннями, навіть якщо вони непопулярні для інших; ця риса містить фізичну хоробрість, але не обмежується нею.

7. Наполегливість (старанність, працелюбність)

Уміння доводити до кінця справу та досягати результатів, незважаючи на перешкоди; здатність отримувати задоволення від завершення справ чи завдань.

8. Чесність (щирість, цілісність)

Звичка говорити правду в широкому сенсі як здатність виражати себе та діяти щиро та природньо; не удавати з себе когось іншого; брати відповідальність за свої почуття та дії.

9. Енергійність (життєстійкість, ентузіазм, бадьорість, енергійність)

Уміння сприймати життя радісно та енергійно; вкладати у свої справи душу та приділяти їм максимальну увагу; проживати життя як цікаву пригоду, бути життєрадісним та зацікавленим.

СПРАВЕДЛИВІСТЬ

13. Здатність до командної роботи (усвідомлення себе громадянином, соціальна відповідальність, відданість)

Здатність працювати в команді та бути відданим їй; готовність робити свій внесок у діяльність групи.

14. Неупередженість

Здатність однаково ставитися до людей відповідно до уявлень про чесність і справедливість; не дозволяти особистим почуттям формувати упереджене ставлення до інших; надавати кожному однаково справедливі шанси.

15. Лідерство

Здатність заохочувати групу, членом якої ти є, досягати спільних результатів, водночас підтримувати з групою хороші стосунки. Організувати групові активності та брати в них участь.

ДУХОВНІСТЬ

20. Цінування краси та досконалості у всьому (благоговіння, піднесеність)

Здатність помічати та цінувати красу, досконалість та/або чистоту майстерності у різних сферах життя: від природи до мистецтва, математики, науки та щоденного досвіду.

21. Вдячність

Уміння усвідомити та бути вдячним за все хороше, що відбувається в житті; завжди виражати свою вдячність.

22. Оптимізм (надія, орієнтація на майбутнє)

Очікування найкращого від майбутнього та готовність працювати для досягнення цього; віра в те, що успіху в майбутньому можна досягти завдяки власним зусиллям.

23. Гумор (грайливість)

Уміння бачити світлий бік життя - помічати веселе та смішне, по-доброму жартувати, сміятися та дарувати радість іншим.

24. Віра (духовність, сенс життя)

Цілісне уявлення про вищу мету й сенс існування Всесвіту; розуміння свого місця у глобальному контексті; наявність розуміння власного сенсу життя, який обумовлює поведінку та забезпечує людині психологічний комфорт.

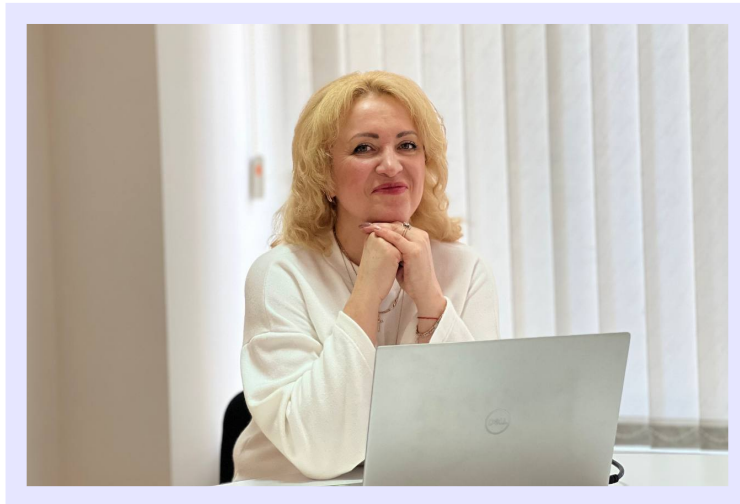
ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:

Мистецтво самопрезентації.

Громадянська навичка.

ЄРМАК
ТЕТЯНА

директорка ліцею №157

**Щоб досягнути успіху,
слід зосередитися на практичному застосуванні знань**

У сучасному світі глобальних викликів важливо розуміти, хто ти є і який обов'язок на тебе покладений суспільством. Мало просто говорити з дитиною про правильні речі. Потрібно переводити ці знання на рівень навичок. А для цього треба створити умови для тренування таких навичок. Лише тоді це органічно буде вплітатися в життя дитини. Це такі навички, як: уміння легко та цікаво засвоювати інформацію, розуміти складні проблеми, творчо їх вирішувати, планувати свій час, досягати поставленої мети, формувати та обстоювати власну думку, поважати, аналізувати думки інших, обирати найкращу тощо.

Та чи не найважливіше завдання школи, на мою думку, - це формування громадянської навички. Адже розуміння своєї ролі, свого призначення, своєї відповідальності перед громадою, родиною, Батьківщиною і є поштовхом для подальшого розвитку та самовдосконалення. І щоб досягти успіху в цьому, слід зосередитися на практичному застосуванні знань. На мій погляд, найефективнішим засобом у досягненні цієї мети є саме інтегрована проєктна діяльність.

Робота над проєктом "ЗАМКИ ТА ФОРТЕЦІ УКРАЇНСЬКОЇ СПАДЩИНИ - НЕВИЧЕРПНА ІСТОРІЯ ЛЕГЕНДАРНОГО НАРОДУ" розпочалася з того, що зібралася команда вчителів та учнів як партнерів, за круглим столом, де спільно обговорювалися план і завдання проєкту. Далі учні об'єдналися в команди та визначилися, хто і за що нестиме відповідальність. Збиралися фото, відео, малюнки, архівні матеріали. Завдяки цифровим навичкам та засобам художнього оформлення створювалися макети робіт. Проводилися дослідження, версталися буклети, писалися есе... І врешті - кульмінація! Презентація, красномовство, уміння володіти аудиторією... А ще таке щемливе почуття командного духу та радість за спільний успіх фантастичного проєкту.

План-карта ІНТЕГРОВаних УРОКІВ З МИСТЕЦТВА, АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ, ІНФОРМАТИКИ 11 клас

“ ІНТЕГРОВАНИЙ ПРОЄКТ З УВЕДЕННЯМ ЛІДЕРСЬКОГО ВЕКТОРА”

ІДЕЯ ПРОЄКТУ - ЄРМАК ТЕТЯНА

НАЗВА ПРОЄКТУ:	“ЗАМКИ ТА ФОРТЕЦІ УКРАЇНСЬКОЇ СПАДЩИНИ - НЕВИЧЕРПНА ІСТОРІЯ ЛЕГЕНДАРНОГО НАРОДУ”
ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ:	1. НАВИЧКИ ЖИТТЄВОЇ РІВНОВАГИ. 2. КОМУНІКАТИВНІ ТА ОРГАНІЗАТОРСЬКІ НАВИЧКИ.
ПІД ЧАС ПРОЄКТУ УЧНІ НАВЧАТИМУТЬСЯ:	1. Досліджувати культурно-історичну спадщину українського народу. 2. Бути патріотами своєї країни. 3. Використовувати цифрові технології для створення інформаційного буклета українською та англійською мовами та публікувати його в соціальних мережах. 4. Створювати план роботи над проєктом. 5. Презентувати свій проєкт перед громадою. 6. Розвивати впевненість у собі. 7. Обстоювати власну думку та обґрунтовувати її. 8. Ефективно взаємодіяти з іншими учнями, спільно приймати рішення. 9. Дотримуватися мовленнєвої культури.

Цінності, якими вчитель наповнюватиме освітній простір

ЛІДЕРСТВО
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ВІРА В УСПІХ ЗАВДЯКИ ВЛАСНИМ ЗУСИЛЛЯМ
КРЕАТИВНІСТЬ
ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ, ЕНТУЗІАЗМ
ВІРА В ДОБРО

КАРТА - СХЕМА

ВЧИТЕЛЬ

ТЕМА
ЗА ДЕРЖАВНОЮ
ПРОГРАМОЮ

МЕТА
ДІЯЛЬНОСТІ

МИСТЕЦТВО

ЄРМАК
ТЕТЯНА

МИСТЕЦТВО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО
КУЛЬТУРНОГО
РЕГІОНУ

- 1. Актуалізувати знання учнів про культурно-історичну спадщину українського народу.*
- 2. Провести дослідницьку діяльність щодо архітектури фортифікаційних споруд.*

ІНФОРМАТИКА

ГОЛОВКОВА
АННА

ПІДГОТОВКА
ТА РЕАЛІЗАЦІЯ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ
СИСТЕМИ

- 1. Організація спільної роботи над документом.*
- 2. Підбір редактора верстки.*
- 3. Розроблення і підбір колірної схеми та типографії.*
- 4. Застосування інтерактивних методів у розробленні.*
- 5. Експорт готового продукту.*

АНГЛІЙСЬКА МОВА

ОПАНАСЮК
ЮРІЙ

ПОДОРОЖ
“ON THE ROAD”

- 1. Актуалізація знань учнів про пасивний стан.*
- 2. Використання в мовленні прийменників руху.*
- 3. Формування навичок точного та художнього переказів.*

ІНТЕГРОВАНОГО ПРОЄКТУ

КІЛЬКІСТЬ
ГОДИН

СОЦІАЛЬНО-ЦІННІСНИЙ РЕЗУЛЬТАТ
ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВСІХ УЧАСНИКІВ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

ЯКІ ЛІДЕРСЬКІ НАВИЧКИ
ФОРМУВАЛИСЯ
В ПЕРІОД ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

5	СТВОРЕННЯ ЕКСКУРСІЙНОГО БУКЛЕТА “ЗАМКИ ТА ФОРТЕЦІ УКРАЇНИ” УКРАЇНСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ	1. <i>Комунікативні та організаторські навички.</i>2. <i>Громадянська навичка.</i>3. <i>Мистецтво самопрезентації та красномовства.</i>4. <i>Креативність.</i>5. <i>Самонавчання і саморозвиток.</i>
10	СТВОРЕННЯ ЕКСКУРСІЙНОГО БУКЛЕТА “ЗАМКИ ТА ФОРТЕЦІ УКРАЇНИ” УКРАЇНСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ	1. <i>Комунікативні та організаторські навички.</i>2. <i>Цифрові навички.</i>3. <i>Креативність.</i>4. <i>Самонавчання і саморозвиток.</i>5. <i>Навички сильного характеру “КОДЕКС ЧЕСТІ”</i>
5	СТВОРЕННЯ ЕКСКУРСІЙНОГО БУКЛЕТА “ЗАМКИ ТА ФОРТЕЦІ УКРАЇНИ” УКРАЇНСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ	1. <i>Когнітивна гнучкість.</i>2. <i>Мистецтво самопрезентації та красномовства.</i>3. <i>Креативність.</i>4. <i>Самонавчання і саморозвиток.</i>

БУКЛЕТИ “ЗАМКИ ТА ФОРТЕЦІ УКРАЇНИ” УКРАЇНСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ

Зразки проєктної роботи учнів 11 класу

Чинадівський замок

Замки та фортеці України

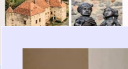

ПУТІВНИК
по фортеці Забавці

ПРО ЗАМОК СЕНТ-МІКЛОШ:

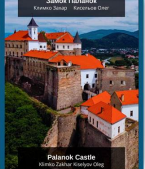

Замок "Паланок"

Замки та фортеці України

Замок Паланок
Князь Замок / Palanok Castle

Замок Паланок
фортеця-вулиця у Мукачівському

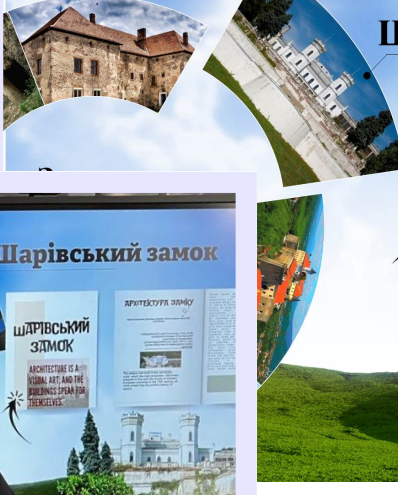

Розписана глина
дерев'яні стіни

Шарівський замок

Замки та фортеці України

ШАРІВСЬКИЙ ЗАМОК
ARCHITECTURE IS A VISUAL ART, AND THE BUILDINGS SPEAK FOR THEMSELVES.

АРХИТЕКТУРА ЗАМКУ

67

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бояціс Р., Гоулман Д., Маккі Е. Емоційний інтелект лідера. Київ: Наш Формат, 2019. С. 288.
2. Браун Д., Кей Н. Розкрий найкраще в собі. Життєві навички для завзятих дітей". Видавництво КМ-Букс. Київ, 2020. С. 120.
3. Єрмак Т. М. Формування лідерських навичок учнів як соціальна і педагогічна проблема. Інноваційна педагогіка. 2020. № 21. С. 221-225.
4. Єрмак Т. М. Готовність вчителів до формування лідерських навичок учнів. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2020. № 27. С. 252-256.
5. Єрмак Т. М. Підготовка вчителів до формування лідерських навичок в учнів за програмою "Лідер у мені". Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, 2021, Вип. 46. Ч.2. С.188-195. DOI: 10.31376/2410-0897-2021-2-46-188-195.
6. Єрмак Т. М. Класифікація і зміст лідерських навичок учнів закладів загальної середньої освіти. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. 2022. Вип. 3 (50). Ч.2. С. 267-273. DOI: 10.31376/2410-0897-2022-3-50-267-273.
7. Єрмак Т. М. Форми і методи формування лідерських навичок учнів закладів загальної середньої освіти. Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2022. Вип. 4. С.160-173. <https://doi.org/10.31499/2307-4906.4.2022.270602>
8. Єрмак Т. М. Формування лідерських навичок учнів засобами проєктної діяльності. Вісник науки та освіти. 2023. Вип. 4 (10). С. 449-459. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4\(10\)-448-458/](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-4(10)-448-458/).
9. Єрмак Т. М. Розвиток в учнів закладів загальної середньої освіти навичок XXI століття. Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference "Challenges in Science of Nowadays" (Washington, December 26-28, 2019). Washington, USA: EnDeavours Publisher, 2019. С. 107-115. URL: <https://www.interconf.top/documents/2019.12.26-28.pdf>.
10. Ковальчук В. І. Вплив емоційного інтелекту на розвиток та успішність людини. Актуальні проблеми вищої професійної освіти: збірник наукових праць. Київ, 2020. С. 90-93.
11. Ковальчук В. І. Лідерство як сучасна стратегія розвитку колективу навчального закладу. Міжнародний науковий інститут "Educatio". 2015. №4. С. 133-136.
12. Ковальчук В.І., Єрмак Т. М. Створення інформаційно-освітнього простору школи для формування в учнів навичок XXI століття. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. 2020. № 34. С. 85-102.
13. Кові С. 7 звичок надзвичайно ефективних людей. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2012. С. 384.
14. Кові Ш. 7 звичок високоефективних підлітків. Львів: Вид-во Старого Лева, 2017. С. 270.
15. Косенчук О. Г. Соціально-педагогічні умови формування лідерських якостей старшокласників у діяльності учнівського самоврядування: дис. канд. пед. наук: 13.00.05. Київ, 2013. С. 288.
16. Міжнародні стандарти якості діяльності громадсько-активної школи. Програма "Школа як осередок розвитку громади". Київ: ВФ "Крок за кроком", 2010. С. 44.
17. Ткаченко Л .М., Ковальчук В. І. Стандарти громадсько-активної школи: лідерство: навчально-методичний посібник / ред. Л. І. Даниленко. Київ: Плеяди, 2014. С. 56.
18. Читай В. Літературно-художнє видання "Конституція для всіх: і великих і малих". Видавничий дім "Панорама". Львів, 2021. С. 148.
19. Лідерство, засноване на цінностях: кейси уроків з формування лідерських навичок учнів: методичний посібник / за заг. ред. Ковальчук В.І., Єрмак Т.М., Козлова Т.В. Київ: ТОВ Видавнича група "Шкільний світ", 2023. С. 55.
20. Kovalchuk V., Yermak T. The development of communication skills of students of secondary school as a component of their leadership potential. Society. Integration. Education: Proceedings of the International Scientific Conference (Rezekne, May 28th-29th, 2021). Rezekne, 2021. Vol. II. P. 292-303. DOI: 10.17770/sie2021vol2.6384.

